

Nº. 45.

De prijs der Advertentie is ZESTIG stuften voor de Vijf Weerden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG „ „ „ „ „
Behalve het Logel voor den Lande.
Advertenties kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's vóórmidag

Ik heb, even als de oude heer Smits op zijn togt naar Londen, een onbestemd idee, dat de man aan 't roer — het eenige wezen, dat zich met mij op 't dek bevindt — onophoudelijk naar mij kijkt en mij uitlacht, omdat ik bovenop blijf; maar dat idee wordt toch beheerscht door een ander, namelijk, dat het onweder wel gaauw overdrijven en de lucht opklaren zal. — En ziet ge, is een groot zwak van me, om, als ik op reis door 't land weer word overvallen, dat in goed weer te zien is. Niemand kan zich voorstellen, welk een ontvremdend indruk het op me maakt, als ik merk dat de regen vermindert en eindelijk geheel ophoudt, als ik zie hoe de wolken zich verdeelen, hier en daar een blaauw zich vertoont en eindelijk een zonnestraal doorbreekt. 'k Geloof eigenlijk dat ik op het dek bleef, toen de eerste zonnestraal op te vangen. Ongelukkig liet die vriendelijke bodem zich lang wachten, ten eerste 't viel mij al heel lang, en om me een beetje te verlossen, verliet ik mijn standplaats — bij welke gelegenheid ik opmerkte, dat de zolen van mijn water-schoenen zich intusschen hadden geamuseerd, met aan de natte planken vast te kleven — ik begaf mij naar den trap en riep;

MARINE HOTEL. *Littel*, van de Reede. — *van Mansveldt*, van Idem. — *Th. Schut en Echtgt.*, van Amsterdam. — *H. Schut*, van Idem. — *Prins*, van Idem. — *A. W. Meijer*, van Idem. — *H. M. Versteeg*, van Idem. — *Maurenbreger en Jan*, van Idem. — *J. van Hattem*, van de Reede. — *H. A. Ellerman*, van Napels. —

(1558)

te rooken.
Ik mompelde iets van: „lomp” en „niet uit den weg gaan...”
„’t Is mijn schuld niet,” hernam de persoon; „ik dacht dat ge mijn voeten wel zien zoudt.”
„Ik heb je in ’t geheel niet gezien.”
„Ah zeg! — Ik merk dat we landgenooten zijn. — Mag ik je een cigarra offereen?”
„Dank je, ik heb er bij me.”
„Deksels slecht weer, hè? — Heb je ’t ooit zoo zien regenen in Holland?”
„Niet dikwijls.”
„Ik ook niet. — Blijf je op de boot?”
„Of ik op de boot blijf? — ’k Weet niet. — ’k Wacht op moeder weer.”
„Als we er eens uit gingen op de eerste aanlegplaats?”
„Waar zou dat zijn?”
„Ja, dat kan me eigenlijk weinig schelen, ik kan die namen toch niet onthouden.”
Ik was intusschen weer een paar treden opgetomen, zoodat ik mijn nieuwen kennis wat beter op kon nemen. ’t Was een man van een vijfzig jarigen, stevig en hoog van gestalte, met zwart krullend haar, een rood verbrand gezigt, groote donkere ogen, dikke neus en dikke lippen, en een paar zwartebaarden aan weerskanten. Hij droeg, even als ik, een kastoren hoed, had een toegeknoopt zomer-overjas aan, dat

Dakpannen. Beste qualiteit. Gaba, idem.

Verkrijgbaar op het land Matraman, bij
(1595) JOHN PARKER.

Verkrijgbaar bij den Ondergeteekende:

Vruchten op water voor taarten en voor ijs, Durham mosterd, Engl. azijn, Zuren, Saucen, Bacon, Brown Wafels, London, Bristol en groene zeep, griffels in doosjes, Zwarte en Rode Iakt, Ouwels in Blikjes, Dadel, Rozijnen, Amandelen, Krenten, Japansche Concomen, Zuiver traan, olie en zwartsel voor tuigen, enz.
(1624) J. BROWN.

TE KOOP Een Huis staande op het Koningsplein (oostzijde) zeerge-schikt voor eene talrijke familie, in de maand Augustus te aanvaarden. — Huurprijs f 200, — s maands.
(1622) J. BROWN.

TE KOOP Een Huis met groot Erf en de daarin uitgeoefend wordende affaire, te zamen of afzonderlijk. Te bevragen bij
(1573) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TE KOOP Een Span Zwarte Massassar Wagchpaarden, bij
(1615) A. C. M. MEIJER.

TE KOOP Een Huis en Erf, met alle de daarop staande Bijgebouwen. Te bevragen bij den eigenaar in de Gang Kelapang.
(1594) C. F. GIJSBERS.
BATAVIA, den 5 Junij 1857.

TE KOOP of TE HUUR op Koningsplein.
Het Huis, westzijde, hoek Campong Scott, bewoond door en bevragebaar bij
(1597) F. CASSALETTE.

TE KOOP OF TE HUUR te Meester Cornelis, een aangenaam gelegen Huis met Spenen Bijgebouwen, stalling voor 6 paarden, enz. Te bevragen aldaar bij
(1575) J. HENNEBERT.

TE KOOP of TE HUUR het Huis, thans bewoond door Dr. Bleeker, achter het paleis te Wekevrede, te bevragen bij
(1555) Dr. BLEEKER.

Te Huur of te Koop het op Kraaiat aangenaam gelegen huis thans bewoond door den heer Ker, te aanvaarden met alijng dezer. Inmiddels te bevragen bij
(1621) MIERO MEIJER, te Meester Cornelis.
Den 6 Junij 1857.

TE HUUR Twee Huisen voorals in de Prinseslaan. Te bevragen bij den heer
(1593) WASMUS.

TE HUUR Een Huis op Batavia Toetoe. Te bevragen bij
(1596) NOORDHOORN, gg.

Enen keek ik beurtelings wat naar den Rijn, en wat naar de oude huizen in de straat, en ik kon me nu ook vermeiden in 't voor mij zoo aangenaam schouwspel van droog worden, wolken-verdeelag en doorkomen van de zon. Toen we eindelijk aan tafel zaten, werden wij vierderlei soort van wijn, eer mijn reisgenoot zich eerderder keek, bij welke soort wij ons meesten bepalen. 't Werd laat en we moesten ons dine bij lamplicht eindigen; vervolgens gingen we naar buiten. Reeds flukkerden de lichtjes uit de woningen van St. Goarhausen ons over 't water tegen. We liepen om de oude kerk van St. Goar heen, keken naar de wonderlijke, oude gevels der huizen en luisterden naar de toogen van den hoorn en de geweertoren, die vlak aan den Rijn werden uitgeblazen en op kosten en ongerief van den logementhouder, in die de echo gratis, maar toch dubbel terugaf. Nu namen wij St. Goar verder in oogenschouw, en half in den donker. We liepen de kade langs, tuzig op en af, gingen een stegje door, dat ons uit in een straat, evenwijdig met de kade, en klommen een trappen op, die ons naar het hoger gelegen gedeelte van het plaatsje in nauwe stegen voerden. Een reisgenoot maakte op zijn gewone kante, danier aan- en opmerkingen, en zijne gedachten bleef op eene verwonderlijk vlugge manier van 't eene onderwerp op 't andere te kunnen over springen. Ik

Wordt bekend gemaakt!!

aan een ieder, die er belang in stelt, of die zulks zoude mogen aangaan (vide Java Bode No. 44, advertentie 1570) dat:

B C

veel juister deed zich

te schrijven. Hij heeft zich maar met eenen letter in het alphabet vergist. Enfin! dat is minder! Wij zullen hem nu ook maar B noemen, om dat hij zich zelf dien naam heeft gegeven. —

De Hoofzaak is, dat „B,” de pauvre Katvinder, „Baba Tjio Tjac,” de blinde Kip en de ongelukkige jongen” allen tot eene partij behooren en met eene pen schrijven, terwijl wij met een hoofd en eene hand onze pen dirigeren en wij niet vreezen voor een milioen van zulke Lafaards, als diegenen zijn, die tegen over ons staan! —

Om rede echter dat B, (juister C), zich door deze nieuwe manoeuvre uit de affaire tracht te willen trekken, dat de „pauvre Katvinder” niet met open vizier is uitgekomen, (vide onze advertentie Java Bode No. 43, 1523) zoo heeft hij daardoor genoegzaam getoond, dat hij **EERLOS** is, en zouden wij ons dus vernederen, indien wij verder eenige acht op hem bleven slaan. Wij zullen hem ook niet meer attaqueeren, al ware het ook, hij zich nu nog noemde, wij zouden nu onze handen maar bezoedelen. —

Wij zullen hem aan onze onbeperkte minachting prijs geven!

Wij geven hij deze tevens te kennen aan een ieder die zulks zoude mogen aangaan

of

die zich de zaak zoude verder willen aantrekken dat A. B. C. D. tot X. Y. Z. toe, ons niets, als een bewijs van hunne **EEZELACHTIGE DONHEID** zouden leveren, indien zij zich met deze zaak verder wilden bemoeijen, want een verstandig mensch mengt zich niet in zaken, welke hem niet aangaan en van welke hij niet op de hoogte is! —

(1590) GADOK, Junij 5. 1857.

DIXIT.

f 7000,—

op eerste verband en borgen, in leen te bekomen bij

(1623) J. BROWN gg.

f 7,000,—

onder eerste verband van vaste goederen in leen te bekomen. Adres
(1580) LANGE & Co.

Maatschappij: Tot Nul van 't Algemeen in Oost-Indie.

Aan de leden wordt bekend gemaakt dat het Ontwerp Reglement voor de te Batavia op te rigten Spaarbank, tot den 15den Junij aanstaande, voor hen ter inzage ligt in het loaal van de Javasche Bank, ten einde in de nader aan te kondigen Algemeene Vergadering te kunnen worden besproken.

De Secretaris,
(1609) J. MUNNICH.

Late Revd. Dr. MEDHURST.

A meeting of the friends of the late Revd. Dr. Medhurst will be held in the schoolroom attached to the English church, at Parapattan, on the evening of Friday the 12th June at 8 o'clock, to take into consideration the most suitable mode of testifying their respect for his memory — when all who are interested in the object are invited to attend.

BATAVIA, 6th June 1857. (1619)

moest zeer aandachtig toelisteren, om hem in die sprongen te kunnen volgen, en toch kwam ik soms nog tusschen twee onderwerpen invallen. Zoo waren we een ogenblik op de Oosterse kwestie en op den oorlog verdeeld geraakt.

„Die Zouaven moeten Kerels zijn!” zei hij. „Wat dragen ze der hair aardig, he?”

„Meestal heel kort,” meende ik.

„Och neen!” hernam hij ongeduldig, „die meisjes daar!” En hij wees met zijn stok op een paar vrouwelijke gedaanten, die juist voorbij waren gegaan. Toen, waarschijnlijk omdat hij te bij het licht van een lantaarn niet heel goed onderscheiden kon, vervolgde hij:

„Over een jaar hebben ze 't hier bij!”

„Zou u denken, zoo gaauw?”

„Ja, als eerst de spoorweg maar ligt. Vier of twintig uren achtereen opgezet!”

„Dan zal u nu wel naar rust verlangen, denk ik?”

„Och, op den spoortrein — toen 'k van Weenen kwam.”

Nu was hij eens bij zijn onderwerp gebleven en had ik den sprong te ver gemaakt.

Zoo kwamen we, met borgen en stooten in onze conversatie, weer in 't logement. We dronken een kop koffie en zagen een Köllnische Zeitung in.

Een heer zat aan de lange tafel en deed zich aan een paar beefsteaks te goed; zijn niterlijk kenschetste

GELDLOTERIJ

TEN BEHOEF VAN DE

BATAVIASCHEN SCHOUWBURG.

De commissie van beheer van den Bataviaschen Schouwburg brengt ter kennis van belanghebbenden, dat bij den op Zaturdag den 30sten Mei ll., ten overstaan van den Notaris J. J. Mijnsen, plaats gehad hebbende trekking der geldloterij, de gestelde prijzen en premien zijn gevallen op de navolgende nummers:

de eerste prijs groot f	40,000	op No.	536,
» tweede »	20,000	» »	685,
» derde »	10,000	» »	647,
» vierde »	5,000	» »	529,
» vijfde »	3,000	» »	19,
» zesde »	2,000	» »	27,
» zevende »	1,500	» »	769,
» achtste »	1,000	» »	902,
» negende »	600	» »	132,
» tiende »	400	» »	784,

» elfde tot en met de vijf-en-dertigste of vijf-en-twintig prijzen, ieder groot f 300, op de nummers 56, 508, 469, 547, 906, 462, 554, 675, 187, 614, 189, 603, 167, 546, 419, 310, 840, 408, 519, 635, 649, 160, 16, 832 en 646; de zes-en-dertigste tot en met de zestigste, of vijf-en-twintig prijzen, ieder groot f 200, op de nummers 305, 743, 383, 592, 798, 226, 129, 181, 696, 621, 195, 686, 905, 285, 724, 511, 32, 775, 836, 794, 758, 66, 452, 751 en 12;

de twee premien, ieder groot f 2,000, op de nummers 116 en 949, zijnde respectievelijk het eerst en laatst uitgekomen nummer.

De uitkeering der prijzen en premien is bepaald op Donderdag den 11den dezer en volgende dagen, ten kantore van den Heer G. Melbourn alhier.

De Commissie voornoemd,

(1613) JUNIUS VAN HEMERT.
WAANDERS.

De Heer Jean Philippe van Hemert heeft van af den den de generale procuratie onzer beide firma's.

(1563) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, } 1 Junij 1857.
SAMARANG, }

De ondergeteekende heeft de eer het publiek bekend te maken dat het beheer van het **MOTEL DES INDES** thans op hem alleen is overgegaan, en dat hij al zijn krachten zal aanwenden, om de hem zoo algemeen bekende welwillendheid te blijven verdienen, en het verblijf in zijn logement voor heeren Logés en Reisigers zoo aangenaam mogelijk te maken.

(1553) L. G. CRESSONNIER.

De ondergeteekende heeft de eer het publiek bekend te maken dat de detachement van de marine, onder de bevelen van den heer scheepskapitein T. Schut, echtgenoot en de geheele equipage van het schip **WALVISCH**, voor de afreis voorkomende en beleeftde behandeling, door hen, gedurende de reis van het Nieuwe Diep naar Batavia genoten, met de verzekering dat deze overtocht ons steeds eene hoogst aangename herinnering zal zijn.

(1576) H. E. L. PRINS 2 Lott.

H. M. TERSTEEGE idem.

F. W. MEIJER idem.

Le soussigné a l'honneur d'informe le public, qu'il vient de s'établir en ville, à l'ancien toke de Mr. Beynon, en qualité de **Marchand Horloger**, et qu'il se chargera de tout genre de réparations d'horlogerie.

(1614) PAUL BENOIT.

Een weduwnaar met kinderen verlangten ten spoedigste voor eene betrekking buiten Java, ter waarneming der huishouding en ter opleiding van twee jonge meisjes, eene **Jufvrouw of weduwe** van middelbaren leeftijd, doch zonder kinderen. — Salaris naar bekwaamheden. Adres: franco, onder letter O, uitgever van dit blad.

(1575)

John Bull. Hij had ons al verscheidene malen en dik toegeworpen, geluisterd naar 't geen we tegen elkaar der zeiden, en wat tusschen de tanden gebromd, tot dat hij zich eindelijk vermaande en op een luiden toon in 't Fransch begon:

„Je.... je.... would savoir... would savoir... Plotseling zweeg hij echter, en met het hoofd, riep toen: „Oh no, no, no, no, no!” wischte met zijn servet zijn voorhoofd af, dat glom van de inspanning, die hem twee woorden fransch gekost hadden en riep toen weer geheel in zijn heftsteaks.

„Geen lord,” zei mijn vriend, „een parvenu. Wat die kerel er nu aan heeft, om hier alleen door Duitschland te reizen! — Rare snoeshamen. Je moet ze in Suëz zien, als ze met de mail aankomen!”

„Die parvenus?” vroeg ik.

„De Engelschen uit Engelsch-Indië. — Ze loopen er in hun hemd. En als ze je kamer magtig worden, dan vind je ze zoo maar in je bed liggen!”

„In Indië?”

„Neen, in Suëz! — Ik heb er eens met een Engelsch een standje gehad van belang. Hij was een uit — opgepakt en er uit gedragen.”

„Is u in Suëz ook al geweest?”

(Wordt vervolgd.)

REIS-NECESSAIRES

met en zonder Toiletbenodigdheden; het formaat van afgeveeden Propatria kunnende bevatten, dezelve zijn zeer geschikt voor Heeren Inspecteurs en andere in commissie zijnde ambtenaren.

HEEREN-NECESSAIRES in allerlei grootte en prijs, met echt Engelsche Scheermessen, verkrijgbaar bij
(1626) **W. BRUINING.**

 Eene naar Europa terugkeerende Dame, wenschte onder billijke voorwaarden, gedurende de reis de zorg voor eenige derwaarts gezonden wordende kinderen, onverschillig naar welk land, op zich te nemen. Ouders of voogden hierop acht slaande, kunnen informatie bekomen te Djocjocarta bij Mevrouw Schultze, te Samarang bij Mevrouw de Barlet en te Batavia ten huize van den heer Ingram. Brieven franco, onder lett. C.
(1556)

 Een fatsoenlijk jong mensch, eenige middelen bezittende en bekend met de administratie van een land, zag zich gaarne geplaatst als Administrateur (tegen Compagnon, op een der landen gelegen in de Ommelanden van Batavia. Adres lett. A., brieven franco, bij
(1562) **H. M. VAN DORP, te Batavia.**

 Een gehuwd persoon, bekend met den handel en de Fransche, Hoogduit- sohe en Engelsche talen, biedt zich aan tot waarneming of oprigting eener Handelszaak, onverschillig waar, tegen een vast salaris per maand. Hierop reflecteerenden, adresseeren zich onder letter A bij den Uitgever van den *Java-Rode*.
(1550)

 Eene Jufvrouw onlangs in Ned. Indië aangekomen, wenschte zich geplaatst te zien ter opleiding van jonge kinderen bij een familie of op een instituut. Adres franco.
(1564) **Ds. BIERHAUS.**

LETTERZETTERS, vast werk verlangende, kunnen geplaatst worden ter Boek- en Kantoordrukkerij van
(1566) **H. M. VAN DORP.**
BATAVIA, Junij 1857.

Le Copiste Electro-Chimique

Système de R. J. Beau,
ou le seul contact de la main remplace la presse à papier. In 4 soorten te bekomen à f 10, 14, 16 en f 25.— bij
(1567) **H. M. VAN DORP.**
BATAVIA, 1857.

Tegen zeer verminderde prijzen te bekomen:

Extra fraaije *Dames-Schrijffassettes*, waarvan eene met ivoor ingelegd, Heeren *Reissassettes*, *Reissakken*, en *Schrijffportefeuilles*, *Batavessaires*, *Schrijff-étuis*, *Pracht Inkhokers*, en eenige *Zilver- en Goudwerken*.
(1568) **H. M. VAN DORP.**
Batavia, Junij 1857.

Boekhandel van H. M. van Dorp te Batavia.

De *Gids door het Nieuw Handboek der wellevend- heid* f 2.—
Goudner. Handboek der meest gebruikelijke Fran- sche en Hollandsche spreekwijzen in de samenleving f 2.—
Feschler. *Causeries Parisiennes*. f 1.—
De bekende *Rijtschool*. Beweegbaar prentenboek met rijmen. f 2.—
Vertellingen en legenden voor jongelieden met pla- ten. f 2.—
Weterveld. Tiental kinderpreken. f 2.50.
De portefeuille met platen van grootva- der Sprankhof. f 2.50.
Schettin volgt mijl woorden van stichting voor het Christelijk leven. f 3.—
Tahitah. *Armeede en weldadigheid*. Door de schrijf- ter van Hermine. Evarglin etc. 2 dn. f 7.—
Murray. Engelsche spraakkunst. f 2.—
Cowan Mantjes. Leercursus voor de beoefening der Engelsche taal. 3 de. f 3.— (1612)

JAVA-RODE.

H. M. Intekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het tweede halfjaar 1857 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor Franco toe te zenden, ten einde goede vertraging in de ontvangst te ontvrijen en de Uitgever in staat gesteld moge wor- den, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het tweede halfjaar:
Batavia..... f 12.50,
Java..... 15.—
de Buitenbesittingen..... 17.50.
Nederlands..... 22.50.
Brieven franco.

Administrateur van dat Blad,
(1557) **H. M. VAN DORP.**

 De Intekening en Vertaling voor dat Blad kan ook geschieden bij *Van Haren Noman, Kolf & Co.* te Samarang en *E. Fuhri & Co.* te Soerabaya.

HET EERSTE PRENTENBOEK

voor de Nederlandsch Indische Jeugd,

J A V A

door een Oudgast, met 27 plaatjes naar Hardouin, in linnen prachtband verguld op snee.

Prijs..... f 6.—
Franco per post..... 7.—
Algemeen in den Boekhandel op Java verkrijgbaar.
(1591) **VAN HAREN NOMAN & KOLFF.**

Papier- en Kantoor-Handel van H. M. van Dorp, te Batavia.

Wissel Portefeuilles, Diamant Pennen, losse, met houten en wit beenen hechten, à f 4, f 5, f 6, f 8, f 10 en f 12. Sommerville's Regulator Pen. Myers & Son's patent Gunge Pen's. Decalqueer Linnen en Decalqueer Papier, per el en in losse bladen. Papier sans fin. Whatmans Teekenpapier 1re qualité, alsmede andere teekenbehoefden. Fraaije Tooneelkijzers. Zeer doelma- tige en beknopte Reis-Verrekijzers. Passerdoozen. Mi- croscoopen. Sous-mains, enz., enz. (1565)

BOEKHANDEL: LANGE & Co. Op nieuw ontvangen

Girardin, Scheikunde.
Klencke, Natuurkundige wetenschappen deze laatste vijf- tig jaren.
de scheppingsdagen.
Zondagsbrieven.
Schouw, de Aarde, de planten en de mensch.
Bomhoff, Engelsch-Hollandsch en Hollandsch-Engelsch woordenboek, 2 dln.
Rust, Schets der Technologie.
Haesebroek, Hedendaagsche kookkunst.
Soyer, de bekwame huisvrouw.

NIEUWE WERKEN.

Gelzer, Martin Luther, met platen.
Christelijk Album 1856, compleet.
Bungener, twee Avondsonden.
Eene preek onder Lodewijk XIV.
drie preeken onder Lodewijk XV.
Burdach, Menschkunde.
Tittmann, Geest en Materialismus.
Zimmerman, de voorwereld.
Tuinbouw Flora, 1856.
Practisch volksboek, 1856.
Bourne, Catechism of the Steam Engine.
Armengoud, l'Ingenieur de Poche.
Figuier, l'Anne Scientifique.
Bouwkundige ontwerpen.
De Ruyter, Handboek voor iedereen.
De kleine Rothschild.
Aglaja 1856.
Album der Natuur 1856.
Crawford, Descriptive Dictionary of the Indian Islands and adjacent countries.
Rietstap, Handboek der wapenkunde. (1600)

MICROSCOPEN, VERREKIJERS, THERMO- METERS, ENZ.

bij **H. M. VAN DORP te Batavia.**

Loups met één en twee glazen à f 4 en f 5.
Microscopen om levende insecten mede te be- schouwen, producten, zaden enz. te onderzoeken f 10.
Microscope Stanhope (Cachet Microscope) vergroot 6400 maal; zeer doelmatig voor het observeren van vchten, stoffes en andere kleine voorwerpen f 6.
Microscope Achromatique Lérébours, 18 am- plifications, variable depuis 25 jusqu'à 480 fois f 100.
Nouveau Microscope d'amphithéâtre, grossis- sant environ 250 fois f 60.
Veld-Kijzers voor officieren, reizigers en liefhebbers van de jagt; voorzien van een middellijnmeter (micro- mètre) waardoor de afstanden kunnen gemeten worden f 80.
Miroir Conique à tableaux f 40.
Miroir Cylindrique à 6 tableaux f 40.
Fraaije Stereoscope, met 25 à 30 Daynerreotype groepen en landschappen f 180 en f 200.
Zakcompassen à 11 en 16 centimètres f 8 en f 10.
Lucht zwaartemeter voor alle drukkingen f 80.
Baromètre Aneroid, Adopté par la marine d'état f 80.
Thermometers op ivoor f 15.
a maxima en a minima f 25.
Bad Thermometers in glas f 5.
Boussoles breloques en Boussoles de montre f 6 en 8.
Fraaije passerdoozen à f 30, f 35, f 30 en f 70.
Passers in verschillende soorten à pointes sèches f 6 changeant de pointe f 15 à f 20, à vis de rappel f 15 a balustre f 18.
Passers voor het meten der dikten, f 5.—
dit maitre à danser. f 5.—
Dubbele palmstokken f 8.—
op ivoor. f 10.—
Stellen van gewigten in koper. f 25.—
Trochopennen a profiler et a charnière f 5 en f 8.
Noornen Hoekmeters à 11, 16 en 20 centime- tre f 3, f 4 en f 6.
Stalen Decametre (lengte maat à 10 el) f 20.
Elle maat, 20 mètre f 15.
Verbeterd Meetkruis f 50. (1611)

VERTREKKENDE PERSONEN.

N. M. Klein en Echtgenoot; gemagtigde de heeren B. Kopersmit & Co. en D. J. Byleveld te Samarang.
(1588)

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN vertrekt op den 11den dezer naar Singapore, over Muntok en Riouw.

Adres Nederl. Indische Stoomboot-Maatschappij.
(1602) **MACLAINE, WATSON & Co.**
Directeuren.

Om binnen weinige dagen te vertrekken, wordt passage naar Hongkong aangeboden, met het Nederl. ijzeren schip **AMSTERDAM**, kapt. D. Merderschee, zijnde bijzonder gunstig voor den overvoer van passagiers ingerigt en hebbende een ge- examineerden geneesheer aan boord.

Er bestaat nog gelegenheid tot bijlading van Rotting of andere lichte Vrachtgoederen.

Voor informatiën, gelieve men zich te adresseren bij de Agenten.

(1582) **W. ANDERSON, TOLSON & Co.**
BATAVIA, den 5 Junij 1857.

BATAVIA.

Door den zwaren wind, in den namiddag van den 3 dezer, brak een dikke tak van een tamarindenboom, bij de Westzijdsche pakhuizen buiten deze stad staande, af en stortte in deszelfs val op een Javaanschen koelie, Ra- sidin genaamd, die onder dien boom stond, doeli juist op dat oogenblik, om voor den regen te schuilen naar een nabijzijnde loods wilde loopen, met zulk eene kracht neer, dat de ongelukkige er door verpletterd werd en op de plaats dood bleef.

Tagal. Op den 23sten Mei jl. is de regent van Tagal, radhen adhipati Aria *Raksa Negara*, nu een langdurig lijden, overleden, diep betreurd door zijne echtgenooten en kinderen.

Den volgenden dag is zijn lijk plegtig te Tagal Aroem, de begraafplaats zijner voorzaten, ter aarde besteld, der- waarts gevolgd door eene groote schare der bevolking, waaronder vele *Europeesche* ingezetenen van Tagal.

Het gouvernement verliest in hem een ijverig en trouw ambtenaar.

Java. In den morgen van den 20sten Mei, is tus- schen Tajoe en Oedjoeng Loemboer, op ongeveer twee vademmen water, gestrand de Nederlandsch Indische bark *Fathool Hair*, ook genaamd *Bientang Sembilan*, ge- zagvoerder Sech Mohamat bin Ambach Bahaloewan, groot ruim 200 lasten en te huis behoorende te Samarang.

Dit vaartuig was beladen met 220 koijangs gouverne- ments zout, bestemd van Sumanap naar Samarang.

Door het bestuur zijn van uit Djawana de aldaar ge- stationneerde kruisboot No. 9, benevens 18 prauwen ter hulp naar Tajoe gezonden. Men verwacht dat het schip, dat op geene gevaarlijke plaats is vastgeraakt, weder vlot zal worden.

Celebes en Onderhoorigheden. Op den 11den April jl. vertrok van de reede van Makassar eene flotille, be- staande uit 2. m. schutruiterij *Montrado* en *Sama- rang*, benevens de kruisbooten no. 18 en 30, met het *voortuig* door het Ned. Indisch gouvernement verstrekt last, tot opsporing der schipbreukelingen van de veronge- lukte Nederlandsch-Indische schoener *Kapetran*, van welke lieden werd gezegd, dat zij op het eiland Geli- ting, aan de Noordkust van Flores, aangeland en door de bevolking aldaar verkocht zouden zijn, en ten tweede, tot het onderzoeken naar eenige schuilplaatsen van zee- roovers.

Het heleid van deze expeditie was opgedragen aan den luitenant-ter-zee 1ste klasse J. Andreas, commandant van den eerstgemelden oorlogsbodem, aan wien de lui- tenant der Maleijers te Makassar Tadjoe dien als tolk en de Inlander Aha, die vroeger gedurende 4 jaren in sla- vernij onder de roovers had doorgebracht, als gids wor- den toegevoegd.

Een detachement Indische soldaten, sterk 25 man, met eenen Europeesche sergeant en twee korporale, on- der het bevel van den 2den luitenant der infanterie F. C. P. Varkevisser, werd mede ingescheept.

Op den 14den April jl. kwam de flotille te Galiting aan. Onmiddellijk werd met het onderzoek begonnen; doch daaruit bleek dat van de stranding van de *Kapetran* bij de bevolking niets zekers bekend was.

Op het eiland Rusa-Sadja, naar welke plaats de flo- tille op den 18den April vertrok, werd mede een on- derzoek, doch mede vruchteloos, ingesteld.

Van Rusa Radja werd de steven gewend naar Laka- soembi, de plaats, alwaar de gids Aha zich in gevan- genschap had opgehouden, en van waar hij eerst sedert vijf maanden was ontlugt.

Volgens verklaring van Aha en van anderen, moesten Lakasoembi en Riem bepaalde vastzittingen zijn van roovers van Magindano en van Tabellororen, en zouden op de eerste plaats 50 en op de tweede 200 zie- len wonen, daaronder behelpten de vrouwen en kinderen.

In den vroegen morgen van Maandag den 20sten April, was de flotille in het gezicht der baai van Lakasoembi en ontwaarde men 20 à 22 prauwen onder den wal, liggende 1 à 1½ mijl beoosten de baai geankerd.

Eene groote sandplaat, die voor de baai en circa eene mijl uit den wal lag, was men reeds voorbij gestoomd en de loods meende, dat het vaarwater daar buitendom naar de prauwen leidde. De luitenant ter-zee J. An- dreas verzocht daarom den commandant van de *Sama- rang*, den luitenant ter-zee 1ste kl. van Ommen, om met zijn bodem voor de baai te blijven, ten einde, zoo het roovers waren, hun het ontsnappen langs die zijde te beletten, en ging met de *Montrado* de prauwen op- zoeken.

Toen men een eind weegs gevorderd was, kwamen twee kleine prauwen, met Hollandse vlaggen, van hen af. Zij bragten 7 of 8 djoerags mede, welke voor- zien waren van passen, te Sulejfer, Bima en Boethuin afgegeven.

Deze lieden kwamen aan boord en vertelden, dat

BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

van Zaterdag 6 Junij 1857, No. 45.

De tripangvisschers waren, zich in eene vloot vereenigd hadden uit vrees voor de zeeroovers en sedert den vorigen dag op deze plaats ten anker lagen.

De Montrado was reeds langzaam door twee à drie andiepten in het vaarwater gestoomd, toen de commandant J. Andreae van de djoeragans vernam, dat het veilige vaarwater naar hunne ankerplaats binnen de zandbank door leidde.

Na de djoeragans te hebben gelast, naar hunne prauwen terug te keeren en aldaar en nader onderzoek af te wachten, keerde de luitenant ter zee J. Andreae met de Montrado terug tot voor de baai, waarop hij den commandant van de Samarang verzocht, om binnen door naar de prauwen te stoomen, ten einde dezelve te onderzoeken en met de passen te vergelijken.

De kruisboot no. 50 werd intusschen in de baai op 14 vadem water ten anker gebragt, bij eene plaats, die door Aha werd opgegeven als de schuilplaats te zijn der zeeroovers, terwijl het landingsdetachment Montrado, onder den luitenant ter zee 2de kl. J. P. Uijtenhooven bestaande uit 40 matrozen en mariniers, benevens 12 inlandersche fuseliers, onder den Europeschen sergeant C. Kraaikamp, op de kruisbooten en sloepen, waarover de adelborst 1ste kl. C. J. M. Swaan het bevel had, werd ingescheept.

Over het geheele detachement voerde de luitenant ter zee 2de kl. 1ste officier aan boord van de Montrado, F. H. P. van Alphen het bevel, aan wien de last was opgedragen, om, op aanwijzing van den gids Aha, de rooversprauwen, woningen enz. zoo veel mogelijk te vernielen.

Ten 11 ure was de divisie gedebarkerd en op het strand aangetreden.

De luitenant ter zee van Alphen zond de Inlandsche fuseliers en tirailleurs vooruit, om het terrein te onderzoeken.

Op aanwijzing van Aha, was men spoedig de kampong genaderd, die in het kreupelbosch aan een kreekje nabij het strand verscholen lag. De kampong werd verlaten gevonden, hetgeen echter slechts zeer kort geleden had kunnen plaats hebben, daar men nog mais geroosterd op het vuur vond.

Deze kampong, die slechts uit 10 à 12 meest ellendige woningen bestond, werd aan de vlammen prijs gegeven. Daarna werden de krekken onst en west van het landingpunt onderzocht, en meest allen versperd gevonden. Eene groote prauw, die men onder de boomen ontdekte, werd in brand gestoken, terwijl vier sampans van het Magindanosche soort als buit naar boord werden mede genomen.

Na zich overtuigd te hebben, dat de kampong en de prauwen geheel vernield waren kwam de expeditie te 1/3 ure aan boord terug.

Ten 4 ure was ook de Samarang van hare zending teruggekomen, met de tijding dat al de prauwen onderzocht en overeenkomstig hare passen bevonden waren.

Omtrent roovers had men geene bijzondere berigten. Het was dien avond te laat geworden, om naar de baai van Rioem te stoomen, zoodat dit voornemen tot den volgende morgen werd uitgesteld.

Met het aanbreken van den dag, begaf zich de flotille naar die baai, haren weg nemende door een binnen vaarwater tusschen twee groepen eilanden.

Ongeveer tegen 9 ure het Etna-eiland Z. W. ten W. hebbende (zijnde dit volgens Aha de meest geschikte plaats voor debarkement), werd geankerd en werden onmiddellijk de debarkement-divisies in gereedheid gebragt, zamengesteld als volgt:

Luit. ter zee 2de kl. van Alphen, commandant der divisie;

Tweede luitenant der infanterie F. C. P. Varkevisser, toegevoegd als adjudant;

25 Inlandsche fuseliers, onder den Europeschen sergeant C. Kraaikamp;

25 matrozen en mariniers, rolle Samarang, onder den luitenant ter zee 2de klasse P. Roodzand;

40 matrozen en mariniers, rolle Montrado, onder den luitenant ter zee 2de klasse J. P. Uijtenhooven;

de officier van gezondheid 2de klasse van de Montrado B. L. Vernhout met 1 ziekenoppasser;

8 matrozen der kruisbooten, als dragers, en de gids Aha.

Nadat deze landingsdivisie op de twee kruisbooten sloepen was geëmbarkerd, werden eerst de eilanden in het Z. W. gedeelte der baai onderzocht, en na zich overtuigd te hebben, dat aldaar geene prauwen aanwezig waren, ankerde de divisie voor de door den gids Aha aangewezen landingsplaats. Van hier werden de naburige krekken verkend, ten oosten door de luit. ter zee P. Roodzand en J. Uijtenhooven, en ten westen door den luit. ter zee van Alphen.

Het was ten uiterste moeilijk voet aan wal te zetten, wegens de diepe moerassen, die men overal vond en den hoogten waterstand.

De luitenant ter zee van Alphen vond, na twee krekken onderzocht te hebben, daarin niets. Uit eene derelve viel echter een vrij zwaar schot, zonder gelukkig iemand te kwetsen. Eene derde kreek eindigde in eene soort van versterking, naar den schijn te oordeelen, zamengesteld uit zwaar geheide palen, en was versperd met versch omgekapt boomen.

Deze schoten, gelost om de roovers uit te lokken, waren vruchteloos.

Aan landing was hier niet te denken, daar men tot over de knieën in het moeras zakte en de plaats bovenaan digt begroeid was met boomen, wier wortels als lanzen boven het water uitstaken.

De sloepen om de oost hadden, behalve eene groote prauw, die uit eene der krekken was gehaald en aan boord gebragt, eene tweede gevonden, die men echter niet vlot kon krijgen. Ook ontdekte men daar vasten grond om te debarkeren.

De luitenant-ter-zee van Alphen liet daarop de kruisbooten en sloepen naar dit tweede punt gaan, en na eerst het terrein te hebben onderzocht, werden de manschappen gedebarkerd en opgesteld, om de versterking bij de vorige landingsplaats en de door Aha opgegevene vestiging der roovers om te trekken.

De weg was in den beginne goed, maar loste zich spoedig op in eene bijna onbegaanbaar moeras, waarna men weder vast terrein vond.

Alhier werd de divisie door een 30 à 40 tal met geweren gewapende roovers beschoten, bij welke gelegenheid de hoofdhoek van den gids werd afgeschoten. Hij zelf stortte ter aarde, zonder echter gekwetst te zijn.

De kolonne, na zich in bataille te hebben gesteld, deed eene voorwaartsche beweging onder het snelle vuur der tirailleurs.

Dit deed den vijand spoedig de vlugt en regts en links in het bosch de wijk nemen.

Men hield vervolgens regts af, om het strand te naderen en werd kort daarop weder verontrust door een tiental roovers, die echter spoedig het hazenpad kozen.

Spoedig was men op de plaats, waar de oude kampong had gestaan, die in der tijd door Z. M. stoomschip Hekla is vernield.

Men vond nog een graf en een doodshoofd, zoomede de bouwstoffen voor eene groote prauw, die zooveel mogelijk onbruikbaar werden gemaakt.

Een weinig verder was eene opene vlakte, en daar nabij het versterkte punt, vroeger door den luitenant-ter-zee van Alphen verkend.

De versterking bestond uit de zware benting van eene zeer groote, scherp gebouwde rooversprauw.

Verder vond men masten, blokken, riemen, sampans, een affuit voor een vrij zwaar stuk geschut; in een woord, eene geheele uitrusting, als op eene werf in gereedheid gebragt.

Van dezen geheelen voorraad werden drie groote vuren gemaakt en alles aan de vlammen prijs gegeven. De groote prauw werd met zware balken uit elkander geramd en verbrand en ook de sampans vernield.

Door talrijke posten was tegen onvoorziene aanvallen gewaakt, terwijl steeds 30 man met het geweer in den arm aangetreden bleven.

De luitenant-ter-zee van Alphen zond daarop het bevel aan den commandant der kruisbooten, sloepen en barkassen, om tot voor dezen kreek te komen verleggen en alhier zijnen post in te nemen, hetgeen dadelijk geschiedde.

Nadat de landingsdivisie een oogenblik rust had genomen en de manschappen wat gegeten en gedronken hadden, rukte men ten 1/3 ure, op aanwijzing van Aha, verder tegen de werkelijke roovers-kampong op, die bekend schijnt te zijn onder den naam van kampong Rioem.

Onder weg vond men aan den zoom van het bosch nog eene groote vlerkprauw verborgen, die vernield werd.

De weg liep over een golvend terrein, omgeven door kreupelhout en zwaar geboomte, terwijl het kronkelende voetpad nauwelijks toeliet één man in het front te doen gaan.

Eens doorwaadde de kolonne eene rivier en twee malen passeerde men eene drooge bedding. Van tijd tot tijd hoorde men het geschreeuw der vijanden; doch zonder een schot te lossen, hield de kolonne hare marsch voort, tot dat de gids omstreeks ten 1/4 ure zeide, dat men vlak bij de kampong moest zijn.

Bijna gelijktijdig werd er een zeer hevig geweervuur van achter de hooger gelegen rotssteenen geopend en eene der eerste schoten trof den luitenant-ter-zee 2de klasse, commandant der kolonne F. H. P. van Alphen, die in den linkerschouder gekwetst werd, juist toen hij vooruit was, om de kampong te verkennen en den last had gegeven, de kolonne in twee pelotons te doen aantreden, ten einde de kampong te bestormen.

De tirailleurs hielden zich uitmuntend; als katten kropen zij achter steenen, boomen en struiken voort en weldra was men weerszijden in een hevig tirailleursvuur gewikkeld.

Sommigen der vijanden werden door de inlandsche fuseliers zelfs zoo dicht bekropen, dat zij met de bajonetten werden afgemaakt.

De luitenant-ter-zee Roodzand, aan wien tijdelijk het bevel werd opgedragen, liet dadelijk de kampong bestormen.

Bij dezen aanval bekam de Europesche korporaal der infanterie A. Konings twee wonden, waaraan hij kort daarna overleed. De marinier 3de klasse A. Open kreeg eene wond in den linkerschouder, terwijl de Inlandsche fuselier Soero Drono een schot door zijn pantalon bekam, zonder echter het been te raken.

Deze overrompeling werd met den besten uitslag bekroond, zijnde de roovers in een bijna à pic hellend ravijn verjaagd. Zij voerden hunne dooden en gekwetsten mede, en trachtten zich te bedekken met hunne matrassen, die zij als schilden op den rug droegen.

Onder de gevallen vijanden werd, door den gids Aha, herkend hun hoofd, zekere Bapa Basso, die genoemd werd kolonel der roovers. Hij was op een paard gezeten, gewapend met lans en kris en gekleed met een geel baadje.

Drie Inlandsche fuseliers deden hem gelijktijdig van zijn paard storten.

De luitenant-ter-zee van Alphen, die in de eerste oogenblikken na zijne bekomene wond de spraak had verloren en niet loopen kon, was echter, na het eerste verband, spoedig weder op de been, en nam in de kampong het bevel weder op zich.

Meester van deze plaats, liet hij dadelijk posten uitzetten om niet verrast te worden; — zond eene dekking aan den officier van gezondheid, die ongeveer 200 passen lager bij de gekwetsten bleef, en liet de huizen, die allen een zeer welvarend uiterlijk hadden, in brand steken.

Nadat de geheele kampong verwoest was, trok de divisie in de beste orde weder terug, en ofschoon onder weg nu en dan het geschreeuw der vijanden werd vernomen, bereikte de kolonne, zonder de minste stoornis, ten 1/6 ure des namiddags het strand.

De luitenant-ter-zee Roodzand werd met twee sloepen gezonden, om de groote prauw aan de eerste landingsplaats verder te vernielen en te verbranden, en eerst toen de sloepen van daar waren teruggekeerd,

roeide de geheele flotille naar de schepen terug, waar zij ten 1/7 ure in de beste orde aankwam.

De voordeelen dien dag behaald waren aanzienlijk, namelijk twee groote rooversprauwen, van bentengs voorzien, waren verbrand, eene groote rooversprauw zonder benteng was aan boord gesloopt, eene groote vlerkprauw en een groot aantal Magindanosche sampans, benevens eenen grooten voorraad hout, masten zeilen enz., voorhanden op de soort van timmerwerf, die men had opgespoord, waren aan de vlammen prijs gegeven, terwijl de vijanden overal op de vlugt gejaagd en de groote kampong, waar zij zich ongenaakbaar aochten, geheel verwoest was.

Omtrent het aantal dooden en gekwetsten van de zijde van den vijand, dat aanzienlijk moet zijn geweest, kan geene opgave worden gedaan, daar de roovers dezelve mede sleepten.

Volgens een later te Potta ingekomen bericht, zonden, behalven de licht gekwetsten, 15 roovers omgekomen en 10 zoodanig gewond zijn, dat zij daaraan zouden moeten bezwijken.

In den morgen van den 22sten April, werd het lijk van den gesneuvelden korporaal der infanterie Konings op Etna-eiland met militaire honneurs begraven.

Op dezen zelfden dag, des middags ten 3 ure, gingen de gewapende sloepen en barkassen, zoomede de kruisbooten weder aan boord, onder de bevelen van den luitenant-ter-zee 2de klasse P. Roodzand, om het oostelijk gedeelte der baai verder te onderzoeken.

Dit onderzoek, dat mede zeer vermoeijend was, doordien men gedurig tot aan den middel door het water moest waden, leverde niets bijzonders op, dan dat op twee Inlanders, die zich verscholen hielden om de troepen gade te slaan, een schot werd gedaan, waarop zij zich lings verwijderden, en dat een groote voorraad seroo's verbrand en uitstaande seroo's vernield werden.

De expeditie kwam des avonds ten 1/7 ure aan boord terug.

Den volgende morgen, zijnde den 23sten, werd door de beide kruisbooten het geheele westelijk gedeelte der baai nader onderzocht, zonder iets te vinden.

Op den 24sten vertrok de divisie naar Potta en op den 28sten naar Reo, van waar men op den 29sten de reis naar Makassar ondernam.

(Jav. Cour.)

NEDERLAND.

In den *Echo Universel* leest men:

In de laatste dagen hebben langdurende en veelvuldige ministerraden plaats gehad. Zijn wij wel onderdicht dan is er sprake geweest van onze betrekkingen met de Ver. Staten. Men weet, dat onze laatste vertegenwoordiger te Washington, de heer Dubois, zes maanden geleden, met het gansche personeel zijner legatie en zonder een interimer zaakgelastigde achter te laten, Amerika heeft verlaten en sedert dat tijdstip bestaat van Nederlands zijde volmaakte afbreking der staatkundige betrekkingen. Tijdens de installatie van den nieuwen president, werd de afwezigheid van den vertegenwoordiger der Nederlanden algemeen opgemerkt; zelfs verhaalt men, dat te dier zake vrij scherpe aanmerkingen bij het Haagsche cabinet zijn gemaakt. Van een anderen kant vernemen wij, dat er plan bestaat, om een blijk van achting aan de Ver. Staten te geven, door het accrediteren aldaar van een diplomatisch agent van den eersten rang. Wat hiervan ook zij, dit schijnt vast te staan, dat onze betrekkingen met de Ver. Staten op dit oogenblik zeer gespannen zijn en dat de handelsbelangen van ons land zeer wel de nadeelige gevolgen daarvan konden ondervinden.

— Men schrijft uit Maarssen:

De heer H. J. Sinkel, onlangs te Cleef overleden, vroeger woonachtig op een buitengoed onder die gemeente, heeft bij testamentaire dispositie aan de armen der H. K. gemeente, tot welk hij behoorde, een zestiende deel zijner nalatenschap geschonken; aan de Hervormde diaconie en aan de armen der kleine Israelitische gemeente ieder een twee en dertigste deel, terwijl hij eindelijk aan de armen van Kloppenburch, in Hanover, waar hij geboren is, een achte deel zijner nalatenschap heeft gelegateerd, zoodat hij in het geheel een vierde van zijn vermogen aan de armen heeft ten beste gegeven. Het vermogen van den heer Sinkel was zeer aanzienlijk, zoodat de verschillende armbesturen daarmede zeer gebaat zijn.

— *Harlingen*, 28 Maart. Een zeldzaam geluk mogt heden onzen majoor commandant der stedelijke schutterij alhier, den Heer Johs. Watzes Ruitenga te beurt vallen. Terwijl hij reeds sedert 50 jaren officier daarbij was, vierde hij thans zijne 30-jarige dienst als commandant. Op eene treffende wijze werd bij die gelegenheid de algemeene deelneming en achting voor dien waardigen grijsaard getoond. In den morgen reeds was onze stad feestelijk versierd door het wapperen der vlaggen. Eene commissie uit den gemeenteraad vervoegde zich des avonds bij den feestvierenden commandant, om hem geluk te wenschen met dit zeldzame voorregt. Bijna tenzelfde tijde ontving hij van H. H. officieren, onderofficieren en muzikanten der schutterij eene serenade bij fakkellicht, terwijl hem van wege het corps officieren en den heer auditeur, als blijk hunner hooge achting, door den ondsten kapitein, den Heer G. Valkenier, onder regt hartelijke toespraak, een prachtige zilveren bokaal met toepasselijke inscriptien, werd aangeboden. Onder het binnentreden der afgevaardigden uit de onderofficieren, vatte de Heer E. A. P. Adama Zijlstra, burgemeester der stad, het woord, om, tot nog grooter verrassing, den 77-jarigen grijsaard, namens Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, kruis en diploma der orde van den Nederlandschen Leeuw aan te bieden. Daarmede versierd buitengetroden, weergalmden de lichten van een daverend feestgejuich, der daar zamengevloeden. Een prachtig zilveren tafelfomfoor met inscriptie, werd vervolgens onder gepaste toespraak, door den adjudant-onderofficier P. Bos, namens het corps onderofficieren, aangeboden. Ook het corps muzikanten bewees zijne hulde, door aanbieding van een fraai bewerkt zilver, benevens eene met goud op perkament geskikte feestmarsch, opzettelijk daartoe door de Heer van der Dussen gecomponeerd. Men bragt vervolgens ook nog

bij fakkellicht eene serenade aan den Heer burgemeester boven vermeld, waarna aan dezen, aan de commissie uit den raad en aan officieren een souper door den feestvierenden werd aangeboden, terwijl de onder-officieren zich in het gebouw de Harmonie feestelijk verenigden, en daarbij, onder gepaste toasten aan Z. M. den Koning, het vaderland, den jubilaris, enz. dit feest regt broederlijk sloten, dat nog lang bij Harlingens ingezetenen in aandenken zal blijven.

ENGELAND.

Londen, 24 Maart. Lord Palmerston heeft zijn manifest aan de kiezers van Tiverton uitgevaardigd. Hij zegt hun daarin, dat zij te kiezen hebben tusschen het tegenwoordig cabinet en tusschen eene zamenspanning van hoofdstoffen, welke tot hertoe in bestendige verdeeldheid geleefd hebben. Daarna geeft hij een overzicht der verrichtingen van het ministerie en herinnert in de eerste plaats de klagen, welke bij het ophouden der vijandelijkheden met Rusland rezen; de moeilijkheden, die door het Parijssche verdrag vereffend werden; de afschaffing der oorlogsbelasting op de inkomsten, de goedkeuring, met eene meerderheid van 80 stemmen in het Huis der Gemeenten, aan de door het gouvernement voorgestelde begroting geschonken, den met Perzie gesloten vrede en de hertelling der betrekkingen met de Ver. Staten. De oppositie, zoo gaat de eerste minister voort, heeft het ministerie op geen dezer vraagstukken, zelf niet op dat van Napels, durven aanvallen, maar heeft tot strijdperk de zaken van China uitgekozen, in welk rijk de Engelsche vlag door onbeschaamde barbaren is beleedigd. »Gij hebt derhalve nu, dus besluit hij, te beslissen of gij mannen wilt ondersteunen, die het gezag weder in handen pogen te krijgen door hun vaderland in vernedering te brengen, of dat gij de staatkunde der ministers goed wilt keuren, die den vrede willen, zonder aan de eer te kort te doen en die, ten opzichte van het binnenlandsch beheer, naar verstandige bezuinigingen en steeds voortgaande verbeteringen streven, welke zich in de meerdere uitbreiding van het onderwijs en in met voorzigtigheid gerijpte hervorming moeten openbaren.»

— De Heer Cobden heeft aan de kiezers van Huddersfield te kennen gegeven, dat, ingeval hij tot lid van het Huis der Gemeenten mogt worden gekozen, hij aan het Parlement zoude voorstellen, aan de bisschoppen zitting in het Huis der Lords te ontzeggen en zulks wegens de goedkeuring, welke zij aan den onverantwoordelijken oorlog met China hebben geschonken.

— In het jaar 1856, zijn in de havens van het Ver. rijk binnengekomen 176,627 Britsche en 19,678 vreemde schepen en vertrokken 181,264 Britsche en 20,971 vreemde. In dat jaar zijn in het geheel aangekomen en vertrokken 898,543 tegen 879,506 in 1855.

Londen, 26 Maart. Lord Malmesbury, een van de meest geachte leden van het huis der lords, heeft een brief aan lord Palmerston gerigt en door middel der dagbladen openbaar gemaakt, in welken hij in de eerste plaats de beweringen wederspreekt, welke door dien eersten minister in zijne, aan den maaltijd bij den lord mayor gehouden, redevoering gedaan zijn. Daarna beoordeelt hij de bekende circulaire van lord Palmerston aan de kiezers te Tiverton, noemt haar de hooge plaats, welke de eerste minister bekleedt, onwaardig, en beschouwt haar als een strik om de kiezers te vangen, en als eene persoonlijke peging, om den indruk der bewaarde stemming van de meerderheid in het huis der gemeenten te verzwakken.

En werkelijk is het niet te ontkennen, dat lord Palmerston, om de kiezers voor zich en het ministerie te winnen, te ver is gegaan, door in zijne circulaire te beweren, dat de hoofden der meerderheid van het huis der gemeenten de vernedering en verootmoediging der natie tegenover de Chinezen tot de ladder hunner eigene verheffing hebben willen maken. De stemming over het voorstel van den heer Cobden toch hield alleen de verklaring in, dat de handelingen der Engelsche autoriteiten voor Canton onwettig en door onverschoonlijke wreedheid gebrandmerkt geweest zijn, maar geenszins dat verdere maatregelen, welke de regering tot handhaving van hare eigene waardigheid mogt willen nemen, de afkeuring waardig zouden zijn.

Lord Malmesbury besluit zijnen brief met te zeggen, dat hij, wat hem betreft, thans voor den oorlog tegen China zal stemmen, omdat de eer des lands eischt, dat die oorlog wordt voortgezet, maar dat hij het niet te min voor zeker houdt, dat deze had kunnen zijn vermeden, zonder dat de waardigheid des lands er bij ware te kort geschoten.

— Men wil weten, dat ten aanzien van het uitrusten der drie schepen, welke nog meer troepen naar China moesten overbrengen, tegenbevel is gegeven en leidt daartuit af, dat de versterking voor het station in de Chinesche wateren, in stede van uit Engeland, uit Perzie derwaarts zal worden gezonden.

BELGIË.

Brussel, 29 Maart. Dezer dagen heeft de correctionele rechtbank alhier bij verstek eene beruchte avonturierster veroordeeld, die zich thans te Parijs ophoudt; haar naam is Agnes Apathe, barones van Eckartsberg, geboren gravin van Wartenaleben, van eene beroemde Pruisische familie en volgens opgave 36 jaren oud. Wegens oplichterij en diefstal is zij veroordeeld tot 3 jaren gevangenisstraf, 50 frs. boete en terugkeer van het ontvreemde. Deze dame is in de hooge kringen te Berlijn, vooral in de diplomatieke, zeer bekend. Zij werd, ofschoon ten tweede male gehuwd (van haar eersten man was zij gescheiden), door verscheiden buitenl. diplomaten onderhouden. Zij is niet 26 jaren oud, gelijk zij voorgeeft, maar 36. Zij leefde op zeer grooten voet. Het was echter te voorzien, dat zij zou eindigen zoo als nu is geschied.

Brussel, 4 April. In het begin van Maart, kwam, in een hotel te Brussel, een jeugdig Hollandsch paar, zich uitgevende voor jonggehuwden, die hun huwelijksreis deden, en in minder dan eene week eene vertoring maakten van ruim 300 fr. De man verklaarde te zijn Paul van Welles en tot de beurs van Amsterdam te behooren. De logementhouder echter bewaargestaan opvallende omtrent de identiteit, vooral ook omtrent de solvabiliteit van zijn gast, stelde een onderzoek in; hetwelk tot de arrestatie van den persoon leidde, die toen moest bekennen, dat

hij Jan Pieter Geerlofs heette en trompetter was bij het reg. rijdende artillerie, te Leiden in garnizoen. Hij bevond zich dus zoo met opzigt tot Nederland als België onder de aanklagt van schaking eener minderjarige, desertie, gebruik maken van een valschen naam en oplichterij. Donderdag jl. stond hij voor de correctionele rechtbank terecht wegens het gebruik maken van een valschen naam en het opgeven van eene valsche kwaliteit en werd deswege tot 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Wat zijne jeugdige medeplichtige betreft, deze is, door de zorg van het Belgische bestuur, naar de ouderlijke woning teruggebragt.

— Zekere ingenieur Kind meent, dat hij met, een nieuw door hem uitgevonden stoomboorwerktuig, in plaats van den waterput te Passy, door nog 500 ellen dieper te boren zou komen aan de streek der onderaardsche gassen en aldus eenen gasput zou verkrijgen. Deze put zou 500 kubiek el gas per seconde leveren, die dus tegen een centime per meter, dagelijks 482,000 fr. zou opbrengen; de kosten raamt hij op 1 miljoen; het werk zou binnen een jaar voltooid zijn. De heer Jobard, directeur van het Belgische museum van nijverheid, beveelt dit onderwerp ten krachtigste in een zijner werken aan, en deelt mede, dat in het district Tong Kiao in China, reeds verscheiden gasputten in volle werking zijn.

FRANKRIJK.

Eene der jongste wetenschappen, als men ze zoo noemen mag, is de hydroscopie of de kunst om bronnen te ontdekken. De eenvoudige bergbewoner Joseph Gautherot heeft, door een eigenaardigen aanleg zijner natuur, ondersteund door eene veeljarige waarneming en een onvermoeid geduld in zijn onderzoek en vergelijking, zijne gave, om den inwendigen bouw der aardlagen te kennen, zeer ontwikkeld. Talrijke bronnen op verschillende plaatsen in Frankrijk hebben aan hem hun ontstaan te danken en reeds in 1846 werd hem voor zijne gewichtige diensten in dit opzigt, van regeringswege, de gouden medaille toegekend. Eene gemeente in de Opper-Marne, verkreeg door hem eene vlietende bron, die 12,000 liters water in het uur levert; in de nabijheid van Sedan lokte hij eene bron van 60,000 liters in het uur uit de aard. Onlangs zond hem onze regering naar Algerie en sedert springen bronnen te Algiers, Arzew, Mostaganem, Oran en op andere plaatsen in rijken overvloed in den anders aan water zoo armen grond van Afrika. In den laatsten tijd bevond zich Gautherot te Constantine en hield zich met veelomvattende werken bezig, ten einde ook aldaar zijne zending als een tweede Mozes in de woestijn te volbrengen.

Parijs, 19 Maart. Van eene goed onderrigte zijde wordt stellig verzekerd, dat de Hr. v. Hatzfeldt, de Pruisische gezant, de door hen verwochte instructie heeft ontvangen. De hoofdzakelijke inhoud daarvan zoude zijn, dat zijn vorst geneigd is, om van zijne regten op Neufchâtel af te zien, op voorwaarde dat zijne kroon den titel van vorst behoudt, welke aan de soevereiniteit over het Zwitsersche canton was verbonden. Buitendien verlangt de Koning nog, gedurende een tijd van vier jaren, de inkomsten van zijne voormalige domeinen te genieten, welke ongeveer 100,000 frs. per jaar bedragen. Men onderstelt, dat deze som zal moeten strekken, om zijne aanhangers schadeloos te stellen voor de opofferingen, die zij hebben gemeend te moeten doen. De Koning verlangt ook ten hunnen behoeve eene algemeene amnestie en waarborgen tegen alle vervolgingen of moeilijkheden, ten gevolge van het gedrag, dat zij sedert 1848 mogten hebben gehouden. Wat het behoud der zoogenaamde *bourgeoisie* betreft, welke onbestaanbaar is met den staat van zaken, die sedert dat tijdstip in Zwitserland is ingevoerd, de Koning ziet daarvan af, maar verlangt de inrigtingen van weldadigheid behouden te zien. Zooveel men voorloopig kan oordeelen, schijnen deze voorwaarden van dien aard te zijn, dat zij door de conferentie kunnen aangenomen worden. Welligt echter zal Zwitserland eenige zwaarigheid maken, vooral wat betreft het voortdurend bestaan van den titel van vorst van Neufchâtel en voorts wat de kwestie der domeinen betreft, maar zeker is het, dat, zoo men de zaak op deze wijze kan regelen, met opoffering van eene geldelijke som van 400,000 fr., Europa in het algemeen en Zwitserland in het bijzonder over deze regeling te vreden mag zijn.

— De tweede divisie van de polytechnische school is, wegens het mishandelen van een adjudant, waarover de kwekelingen te klagen hadden, ontbonden. De school is door militairen bezet. Men zegt, dat de kwekelingen dezer divisie voor den krijgsraad zullen terecht staan, indien de adjudant sterft. Dit voorval maakt hier een diepen indruk.

— De tweede afdeeling van de polytechnische school zal worden gereorganiseerd. Tien kwekelingen zouden worden weggezonden. De mishandelde adjudant heeft een gebroken arm en verscheiden kneuzingen in de borst.

— Drie broeders van Abd-el-Kader, met hunne vrouwen en 8 kinderen, waaronder vijf van den emir, en met een gevolg van 18 personen, zijn naar Beyruth vertrokken, van waar zij zich naar Damascus bij hunnen broeder zullen begeven.

— Het huis, hetwelk Napoleon I op St. Helena bewoonde en het graf, dat geruimen tijd zijn stoffelijk overschot bevatte, zijn door bemiddeling van den graaf de Persigny, door Frankrijk aangekocht. Het huis, dat de eerste Keizer bewoonde, was in eene pachthoeve herschapen, het zal nu eene verandering ondergaan zijnen vroegeren bewoner waardig.

Parijs, 25 Maart. Zonder dat men nog bijzonderheden kent omtrent hetgeen in de derde zitting der conferentie over Neufchâtel is voorgevallen, meent men dat zij geheel gewijd is geweest aan de ontwikkeling der voorstellen, welke de Pruisische gezant, de Hr. v. Hatzfeldt, namens zijne regering, belaat is mede te deelen aan de conferentie en welke de gevolmagtigden in staat hebben gesteld, hunne werkzaamheden te hervatten. Deze voorstellen zijn wel is waar van uitgebreider en verzoeperender aard, dan de eerste houding van Pruisen deed verwachten, maar, naar men zegt, heeft men deze nog niet voldoende gevonden; het is evenwel te denken, dat de Pruisische diplomaat, die met de ontwikkeling en verdediging dier voorstellen is belast, nog niet dadelijk de

concessiën heeft doen kennen, waartoe de Pruisische regering zoude kunnen overgaan, en welke de Heer v. Hatzfeldt waarschijnlijk eerst in de uiterste noodzakelijkheid zal doen kennen. Ook Zwitserland zal van zijne kant een stap tot toenadering moeten doen, daar de eerste instructiën, welke aan zijn gevolmagtigde zijn gegeven, indien zij gehandhaafd worden, eene schikking onmogelijk maken. Deze handhaving is ook onmogelijk zoodra de gevolmagtigden de nieuwe voorwaarden, welke de Heer v. Hatzfeldt in de derde zitting heeft voorgedragen, in de hoofdzak en slechts onder eenige onbeduidende wijzigingen, goedkeuren. Hoe het zij, ten gevolge van deze mededeeling van den Pruisischen gevolmagtigde is besloten den Heer Kern, die de belangen van Zwitserland vertegenwoordigt, te laten deelnemen aan de bearaadslagingen der conferentie, gelijk dan ook deze in de vierde zitting, die heden is gehouden, werd toegelaten. In afwachting van mededeelingen, omtrent hetgeen in deze vierde zitting is voorgevallen, houdt men zich in de diplomatische kringen alhier overtuigd, dat de zaak op den besten weg tot schikking is.

— In de hogere staatkundige kringen, schijnt men zich niet ongerust te maken over den afloop van het Oostenrijksch-Sardinische geschil. Men houdt zich namelijk overtuigd, dat, wanneer Frankrijk en Engeland zich met elkander verstaan, de invloed dezer beide mogendheden krachtig genoeg kan werken op Oostenrijk en Sardinië, om te beletten, dat deze beide staten tot uiterste maatregelen komen en dat geschil een karakter verkrijgt, hetwelk betreurenswaardige gevolgen voor geheel Europa zoude hebben.

— Men zegt, dat de maarschalk Pelissier op het punt staat, om in het huwelijk te treden met eene tweede dochter van den Heer Calet Saint Paul, zuster van de echtgenoot van den generaal Fleury. De jonge dame telt nauwelijks 16 jaar en de maarschalk is ruim 60 jaren oud.

— De Keizer heeft tot bewaker van het grafteeken op St. Helena een gewezen escadronschef van het oude leger, de Heer Granthier de Rougenont, benoemd. Hij vertrekt eerlang derwaarts.

— Pater Ventura heeft heden, in tegenwoordigheid van den keizer, de keizerin en de hooge staatsambtenaren, in de kapel der Tuilerien eene preek gehouden. Hij had tot tekst gekozen Lucas XI, vs. 27 en 28. Hij voer vooral zeer hevig uit tegen de dagbladen, die het Katholicismus aanvallen en de ambtenaren, die dit toelaten. De heer Veuillot was tegenwoordig en zijn geelaat straalde van innig genoegen. Een vorst, die niet op de godsdienst zou steunen, zou weldra worden omvergeworpen. De godsdienst alleen kan hem handhaven tegenover zijne tegenstanders en de maatschappelijke gevaren. De koning der goddeloosheid zelf, Voltaire, zeide: »God behoede mij te leven onder een despoot, die geene godsdienst zou hebben, niets zou hem verhinderen mij in een vizel fijn te stampen.» Te vergeefs zou men hopen, in de overmatige ontwikkeling van nijverheid en speculatie, voedsel te vinden voor de gisting van den geest en voor de behoeften van de ziel. De redenaar hing vervolgens een ongunstig tafereel op van den tegenwoordigen toestand der maatschappij. Hij onderzocht de vraag, of de regering alle godsdiensten moet dulden? en beantwoordde dit bevestigend, maar maakte onderscheid tusschen alle te dulden en alle te beschermen. Hij wil, dat de Katholieke godsdienst bovenal moet worden beschermd. Frankrijk zeide hij is geene zeer Christelijke natie, maar eene zeer Katholieke natie. Men zeide van de vorige regering, dat zij eene Monarchie was, welke niet biechtte. Dit heeft haar te gronde gerigt, maar onder Lodewijk Philips had men, bij gebrek aan biecht, de vrijheid van drukpers en de vrijheid van het spreekgestoelte, die de bestuurders konden waarschuwen. Wat zou thans de staat zijn zonder die krachtige middelen, indien de biecht de gemoederen niet kwam besturen en verlichten. Wat zou men zeggen van eene regering, welke de prediking veroorloofde van het atheïsme en de blasphemie, en dit toch heeft in het Katholieke Frankrijk plaats. Hij toonde aan hoe ijverig het centraal bestuur de uitpattingen der drukpers beteugelt voor alles wat zijne staatkunde, zijne handelingen, prerogativen en alvermogen betreft; terwijl het de anti-katholieke bladen de hark op alle wijzen laat bestrijden. Ik heb geen raad te geven, zeide hij, maar als bedienaar van het evangelie moet ik de waarheid zeggen, en ik vrees niet, Sire, hier te zeggen, dat zoodanige staatkunde, het krachtigste en magtigste rijk moet ten onder brengen. Twijfel er niet aan, de schijnbaar zorgeloze bevolking zou zich, paste men er niet op, spoedig verzetten tegen eene regering, die zich niet bekommerde, om hetgeen het gemoed het kostbaarst en dierbaarst acht. Die regering zou zich weldra aan verachting zien blootgesteld, en gij weet het, Sire, een veracht rijk wordt als kaf weggevaagd.

De keizer heeft niets doen blijken van den indruk, welken deze preek op hem heeft gemaakt, doch schijnt niet voornemens den prediker te belemmeren en zal hem den geheelen vastentijd door in de Tuilerien zijne leerredenen laten voordragen.

DUITSCHLAND.

— Uit Venetië schrijft men, dat de aardbeving van 7 Maart aldaar onder het volk niet weinig schrik heeft te weeg gebragt. Velen beschouwden haar als de voorbode van de komst van 13 Juni, en naar men zegt, zijn reeds 4 personen, door deze voorspelling verbijsterd, naar het krankzinnigen gesticht gebragt. Vooral onder het landvolk is de meening, dat de wereld op den 13den Juni zal vergaan, zeer verspreid.

— De 9 jarige Hongaarsche Stephan, een zoon van den baron A. v. Balansa, heeft bij een schrijven in den *Magyar Sajto* eene som van 20 ducaaten, welke hij van zijn speelgeld heeft opgespaard, uitgelooft als prijs voor den Hongaarschen schrijver, die het beste uit het Hongaarsche leven geputte verhaal voor de jeugd zal leveren.

— Te Stuhlweissenburg leeft op dit oogenblik een grijsaard van 97 jaren, die de zonderlinge liefhebberij heeft van altijd sporen te willen dragen, hetwelk hij reeds van zijne jeugd af gedaan heeft, terwijl hij in zijn testament beschreven heeft, dat hij met zijne gepoorde laarzen aan moet begraven worden.

De aartsbisschop van Weenen heeft den minister van onderwijs verzocht, dat een aantal buitenlandsche bladen, welke eene vijandige strekking tegen het katholicismus aan den dag legden, in geheel Oostenrijk verboden werden en dat men een beter toezigt hield op de brieven uit buitenl. bladen. Onder de te verbieden dagbladen stelt hij voor: de Breslauer Z., het Frankfurter J., de D. Allg. Z., en de Münchener Nachr.

Weenen, 23 Maart. Men verzekert, dat onze regering aanvankelijk niet voornemenst was, haren gezant in Turyn terug te roepen, omdat zoowel Frankrijk als Engeland voor eene vredelievende wending ijverden. De discussie in de Sardinische kamer, over de versterking van Alessandria evenwel, bragt verandering in dit voornemen. In de hierop volgende dépêche werd echter tevens te kennen gegeven, dat deze maatregel niet het vertrek van den Sardinischen gevolmagtigde, marquis Cantano, ten gevolge behoeft te hebben, omdat hij niet door de Oostenrijksche pers beleedigd was. De raaf Cavour heeft hieraan geen gehoor gegeven. Men slooft alhier, dat de kanselarij der gezantschappen en ministe zullen blijven, zoo niet onze regering hare vertegenwoordiging aan eene andere mogendheid overdraagt.

Men verneemt, dat het thans het ernstige voornemen onzer regering is, met de overige groote mogendheden van Europa in onderhandelingen te treden, welke eene regeling beoogen te aanzien van de houding, welke het Sardinische ministerie onlangs weder ten opzichte van Italië aangenomen heeft; vooral zouden daarbij in aanmerking genomen worden de laatstelijk door den graaf de Cavour in de Sardinische kamer van afgevaardigden, ten aanzien der versterking van Alessandria, afgelegde verklaring, dat deze versterking het gevolg was van de staatkunde des cabinets, welke daarheen strekt, om Sardinie tot verdediger der gegronde regten van Italië te maken. Onze regering beschouwt deze staatkunde als eene aanmatiging van een mandaat, tegen hetwelk al de overige Italiaansche regeringen ten stelligste moeten opkomen, als eene inbreuk makende op hunne regten en waardigheid.

Een der jongste nummers van het blad 'die neuesten Erfindungen' bevat twee proeven van papier, hetwelk de heer Diamant uit maaisstroo vervaardigd heeft. Op de, in Mei alhier plaats vindende, tentoonstelling zal een assortiment van dit nieuwe papier voorkomen.

Dadelijk na het bekend worden van de jongste overtreding van ons grondgebied door de Montenegrijnen, heeft de gouverneur-generaal van Dalmatie, graaf v. Mamula, per telegraaf bevel ontvangen, om de volledigste voldoening te eischen, bestaande in de onmiddellijke vrijstelling en schadeloosstelling van Luka Radonice en de gestrengte bestraffing der schuldigen. Mogten de Montenegrijnen die weigeren, dan moest dadelijk elk verkeer met hen afgebroken en de grenzen ingesloten worden. Mamula heeft reeds gevolg gegeven aan dezen last, en zijne bedreigingen hebben zoo grooten indruk gemaakt te Cetinje, dat de senaats-president, G. Petrovich, dadelijk naar Weenen is gegaan, alwaar hij gisteren is aangekomen.

In de dagbladen vindt men een brief van den bekenden sterrekundige Littrow, over de komeet van 1856, waar verschijning in dit jaar (men noemt 13 Junij) zonder eenigen den minsten grond voorspeld wordt, welke voorspelling ook in Oostenrijk zoo grooten schrik verwekt heeft, dat op vele plaatsen de boeren den grond niet bebouwen, in afwachting der dingen, die komen zullen en slechts bij den dag leven. Zulk eene verblindende, zegt de hoogleraar, zoude men belagchelijk kunnen noemen, zoo zij niet betreurenswaardig ware. Welke ook de bestemming der kometen in het heelal moge zijn, zekerlijk is het niet die, dat zij ons van de zorg voor de toekomst moet ontheffen. Men moet overigens al zeer jong zijn, wanneer men soortgelijke ondergangen van de wereld al niet zeer dikwijls doorgestaan heeft. De heer Littrow meent overigens, dat de verschijning van de komeet van 1856, ongeveer tusschen 1857 en 1860, kan gesteld, ofschoon deze verschijning nog niet eens als zeker kan beschouwd worden. Voorts ligt de baan dezer komeet, volgens den heer Littrow, zoo ver, dat onze aardbol haar slechts op omstreeks 1 miljoen Duitse mijlen kan naderen en zij dus nog ruim 9 maal verder dan de maan van ons verwijderd is.

Men schrijft uit Hamburg het volgende: Sedert December van het vorige jaar, heeft alhier zekere markiezin v. San Milan, welke eene reeks van jaren, in het zuiden van Duitschland, voornamelijk te Baden en Munchen, veel van zich heeft doen spreken, haar verblijf gevestigd, als somnambule en clairvoyante; vooral speelt, bij hare geneesingen van alle ziekten; de haar toegesonden haarlok, om den aard der ziekte te leeren kennen, eene hoofdrol, en het blijkt uit den uitslag harer pogingen, dat hare speculatiën, welke onlangs nog aanmerkelijk in de hand gewerkt zijn door de aanwezigheid alhier van den Parijschen magnetiseur, baron Dupoté, een ruimen bijval gevonden hebben bij het publiek. Talrijk zijn de scharen van liders, die, met 100 fr. voor het consult voorzien, bij de markiezin zamenvloeden, om door het vertoonen van haarlokken omtrent hunne ziekte ingelicht te worden. Eindelijk is het eenigen geneesheeren gelukt haar te ontmaskeren. Men vertoonde haar den haarlok van een 10-jarig knaapje en zij verklaarde in haren toestand van somnambule, dat het de lok was van een man, die door zijne losse levenswijze aan den rand van het graf was genaderd. In een ander geval werd haar een haarlok voorgelegd, welke zij vermoedde, dat van eene dame uit de hoogere kringen afkomstig was, wier bezoek bij de markiezin men aangekondigd had. De haarlok was echter inderdaad genomen uit eene paaruk van zekeren kapper en nu verhaalde de markiezin zeer uitvoerig de romantische redenen van den ziekte-toestand der bewuste dame. Om deze en andere gevallen, heeft zich de politie genoodzaakt gezien, aan de belangrijke ontdekkingen der markiezin een einde te maken, zoodat haar dezer dagen het verder verblijf te Hamburg van wege de politie is ontzegd. Desniettemin schijnen velen een zoo blind vertrouwen in haar te stellen, dat een verzoekschrift bij den senaat is ingekomen, om haar het verblijf in de stad toe te staan. Gewis een vreemde verschijnsel des tijds.

RUSLAND.

Ten aanzien van de in Rusland gevestigde Israëlieten, zijn belangrijke verordeningen te wachten, welke, zoo men zich vleit, eenen gunstigen invloed zullen hebben op hunnen maatschappelijke toestand. Reeds is hun voorloopig vergund, om gronden buiten de steden en vlekken in eigendom te bezitten.

De generaal Lüders heeft eene buitenlandsche reis ondernomen, en is op Oostenrijksch grondgebied door eene eerewacht ontvangen. De genoemde generaal heeft in den Hongaarschen oorlog een corps Russen aangevoerd.

Uit het leger aan den Caucasus wordt gemeld, dat de troepen, belast met het daarstellen van een rijk-baren weg door de bosschen, welke tot dusver als ondoordringbaar waren beschouwd, op het laatst van Februarij dien arbeid hebben voltooid, met een betrekkelijk gering verlies.

ZWEDEN.

Gelijk reeds sedert lang uit noordwestelijk Finland, zoo luiden ook thans uit het noorden van Zweden de berigten omtrent den hongersnood aldaar waarlijk ontzettend. In de Svenska Tidningen van 17 Maart leest men daaromtrent het volgende: Brieven uit Hakaranda (de Zweedsch-Finsch grensplaats) melden, dat de hongersnood in Lappmarken vreeselijke verwoestingen aanricht. De lands gouverneur in het Norbottens-Lehn, die eene reis naar Lapmarken gedaan heeft, om zich met eigene oogen van den waren staat van zaken te overtuigen, moet gezegd hebben, dat hij kinderen gezien heeft, die hunne eigene vingers opgegeten hebben en dat hij van honger gestorvene personen met stroobosjes in den mond gevonden had.

ZWITSERLAND.

De bondsraad wil, naar men uit Bern meldt, eerlang bezwaren opperen bij de Badensche regering, wegens het toelaten van wervingen voor Nederlandsche dienste; hij wil met zekerheid weten, dat te Lörrach een formeel werf-bureau bestaat.

De omstandigheid, dat onlangs eenige jonge meisjes uit Turgau met Mormonen naar de Zoutzee zijn vertrokken, heeft de aandacht weder meer bepaald op deze heiligen des laatsten dags' gevestigd. In Zwitserland is hun hoofdstel Genève, alwaar ook een orgaan der secte verschijnt, onder den titel van: 'Orgaan der heiligen van den laatsten dag.' In Zurich houden de Mormonen, sedert den herfst van 1855, drukke vergaderingen in een particulier gebouw, zonder dat de politie zich tot nu toe daarmee gemoeid heeft.

Bern, 23 Maart. In dit canton ziet men een ernstigen strijd te gemoet. De patricische stedelijke partij kan het niet verzetten, dat haar door aaneensluiting der liberalen en behoudsmannen in 1854 de overwinning ontworpen is. De aanslechting tot eene beweging verschaft haar, het bij de eerste lezing door den grooten raad goedgekeurde ontwerp van eene armenwet, omdat daarbij inbreuk gemaakt wordt op de bezittingen van burgerlijke corporatie. Over dit ontwerp ontstond nu in alle steden en plaatsen, waar zich rijke corporaties bevinden, groote ontevredenheid. De tegenstanders der fusionnisten beweren, dat het socialisme door den grooten raad in beginsel is aangenomen en eene plundering der stedelijke corporatie is te duchten. Laatstleden Zondag had te Aarberg eene vergadering van afgevaardigden uit alle burgerraden in het canton plaats, welke een protest tegen het bewuste wetsontwerp aan den grooten raad uitvaardigde.

Bern, 3 April. De Berner Bund deelt, zonder voor de nauwkeurigheid in te staan, de voorwaarden mede, welke Dr. Kern in de 5de zitting der conferentie als de grondslagen zonde verklaard hebben, waarop alleen Zwitserland tot de definitieve beslissing der Neufchâtel-teller kwestie zoude overgaan: 1°. Pruisen erkent de volkomene onafhankelijkheid van het canton Neufchâtel en de koning van Pruisen ziet dien ten gevolge af van alle aanspraken daarop, 2°. Zwitserland kan in eene voorafgegaane erkenning der soevereiniteitsregten van Pruisen over Neufchâtel niet treden; 3°. Zwitserland kent noch aan den tegenwoordigen koning van Pruisen noch eenig lid der Pruisische koninklijke familie het recht toe, den titel van Vorst van Neufchâtel te voeren en protesteert ook tegen alle latere aanspraken van dien aard. 4°. De thans in het canton bestaande weldadige instellingen worden als zoodanig erkend, gehandhaafd en onder de bescherming van de grondwet en 's lands wetten gesteld, maar van verdere desbetreffende waarborgen kan geen sprake zijn. 5°. Voor de bewerkers en deelnemers aan den opstand in September zal eene algemeene amnestie uitgevaardigd worden, zoodat zij geenerlei vervolging te duchten hebben en gelijke regten als hunne medeburgers zullen genieten, maar verdere waarborgen, bij wijze van uitzondering ten hunnen behoeve, worden niet gegeven. 6°. Het eedgenootschap draagt de lasten en uitgaven, welke het gevolg zijn geweest van de noodzakelijk geworden bezetting van het canton Neufchâtel en van het opstellen van troepen; de cantons dragen de kosten, waarvoor zij niet uit de bondskas kunnen schadeloos gesteld worden. Daarentegen wordt elke schadevergoeding aan de Pruisische kroon geweigerd.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Mei.	30 Deensch.	Maria	A. C. Möller	Singapore	10 Mei	Londen.
	31 Pruisisch	Leopold.	J. C. Holts.	Melbourn	15 April.	Batavia.
Junij	2 Eng.	Sir Ralph Abercromby	A. W. N. Boyd	Singapore	21 Mei	Londen.
"	3 "	Boo Boo	J. W. Philpot.	Shanghai	19 April.	"
"	— Hell.	Gertrude	J. K. Sobels	Tjilatjap.	29 Mei	Batavia.
"	4 Deensch.	Dannebrog	M. Simonsen	Macao	26 April.	Londen.
"	— "	Palmaile	Gosker	Rio de Janeiro.	26 Maart	Singapore.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Junij	4 Nederl. Indisch stooms.	Palambang	H. J. Rooseboom	Soerabaya	31 Mei	W. Cores de Vries.
"	— Nederland. schip	Prins Maurits	J. J. Bart	Bantam	2 Jan.	B. Koperamit en co.
"	— Nederl. Indisch bark	Oey Sinjo	Kwik Samiang	Cheribon	26 Mei	Gezagvoerder.
"	— Pruisch. schip	Leopold	J. C. Holtz	Sydney	26 April.	Metzendorff Wilms en co.
"	5 Engelsch	Margaret Mitchell	D. Stiles	"	"	MacLaine Watson en co.
"	6 Nederl. Indisch stooms.	Benda	C. G. L. Neyts	Padang	"	W. Cores de Vries.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Junij	3 Amerik.	Witch	L. Hultman	Nederland.
"	4 Nederl.	schip Amphitrite	D. Grim	Amsterdam.
"	— Nederl. Ind.	bark Pasekan	Tan Siauwing	Pekalongan.
"	5 Nederl.	schip Maria Catharina	K. Pool	Soerabaya.
"	7 Eng.	schip Margaret Mitchell	D. Stiles	Madras.
"	— Ned. Ind.	bark Jenoer	Said Ali	Sumanap.
"	— "	" Faidool Karim	Said Mohamat	Samarang en Bandjermass.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch schip	Jan Daniel	H. Hagena	Japan	B. Koperamit en co.
" bark	Louise	Buys	Samar. en Soerabaya	"
" schip	Johannes Marinus	Verburgh	Nederland	"
" "	Sumatra	H. Grivel	"	"
" "	Fop Smit	L. Hofman	"	"
" "	Madura	T. Draijer	Padang	Van der Burg, Vriesendorp en co.
" "	Stad Utrecht	F. P. J. Jaski.	Nederland	"
" "	Jonge Jan	Pheiffer	Macassar	Landberg Bezoet de Bie en co.
" bark	Louisa Jacoba Johanna	Drayer	Hongkong	G. Suermont en co. in liq.
" bark	Afrika	P. Mannoury	China	Hager en Schuurman.
" "	Catharina en Theresia	W. L. Hartmans	"	"
" schip	Kijkduin	Oldendorp	Soerabaya	Hunter Houghton en co.
" bark	Senior	K. L. Swart	"	C. Bahre en G. Kinder.
" "	Elisa Susanna	J. Kuyt	"	Van Ommen, Rueb en co.
" schip	Billiton	H. ten Zeldam Gaaswijk.	"	"
" "	Konink. Ned. Yachtclub	Zack	"	"
" "	Walvisch	T. Schut	Nederland	Faine Stricker en co.
" "	Jacobus Martinus	F. Moppelder	Samarang en Soerabaya	J. Cezard en co.
Nederl. Indisch schip	Sara Elenora	D. Schuymer	Samarang	C. Bahre en G. Kinder.
" bark	Kalimantan	Lie Boensang	Samarang en Bandjermass.	D. N. Buys en co.
" "	Sarie Bornes	Ong Bansaai	"	"
" "	Fulke Nazar	Seoh bin Smeor	Bandjermassing	"
" "	Mabroek	Said Madehie	Palembang	"
" "	Amsterdam	J. Lehnhoff	Singapore	"
" "	Aeddulla	Hoosij	Samarang	"
" "	Soedulhair	Soch Ali Bargebe	"	"
" "	Srie Palembang	Tjoa Tjontjoan	"	"
" "	Adenan	Moh Yassin	"	"
" "	Marianne Antoinette	J. C. Lebert	Samarang	B. Koperamit en co.
Engelsch	Eblana	D. Gillen	"	Hunter, Houghton en co.
" "	Eliza Thornton	Maxwell	"	Martin. Dyce en co.
" schip	Annett Gilbert	"	Singapore	"
" "	Hindoestan	L. Bax	"	MacLaine, Watson en co.
" "	Asia	Davidson	Soerabaya	Adam en co.
" "	Curt	C. A. Sundstrom	Zweden	Metzendorff, Wilms en co.
Zweed	Amason	C. Dannberg	"	"
" bark	Robert Dickson	B. Hjam	"	"
" bark	Theodoor Dill	L. A. Flory	Soerabaya.	Pitcairn, Syme en co.
Fransch.	Sophie Cezard	E. Ropers	Manilla	G. Suermont en co. in liq.
" schip	St. Anne	Gillette	"	J. Cezard en co.
Hamburgsch	Wildeman	Th. Kalkosser	"	Metzendorff, Wilms en co.
Deensch.	Celloe	Kopperholdt	"	Busing Schröder en co.
Brem.	Orester	Guntner	"	C. Bahre en G. Kinder.
Amerik.	Lowell	J. Knowles	Boston.	MacLaine, Watson en co.
Pruis.	Leopold	J. C. Holts.	"	Metzendorff, Wilms en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten
Nederl.-ch.	Hugo Grotius.	Sweede	Nederland	Schimmelpenninck en co.
"	Burgemeester van Reenen	v. d. Meer v. Kuffeler	"	"
Frausch	Maartius	J. O. Rogner	"	Royl Cramer en co.
Balsch	Pinang	Rangawa	Balie	Gezagvoerder.
Nederl. Indisch	Elmachiara	Sech Almaskatie	Sambas en Sumanap	"
"	Arachmanie	Muhamet Arip	Bandjermessing	"
"	Seliw	Sech Oemar Adrahim	Sandelhout (Eiland.)	"

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei 27	Nel.	bark Weltevreden	H. Teerling	Akijah
" 28	N. I.	stooms Makassar	F. H. Schmidt	Samarang.

AANGEKOMEN PASAGIEREN TE BATAVIA.

van den 1 tot en met den 4 Junij 1857.

Met het N. I. bark *Srie Palembang*, kept. *Tjoa Tjintjoan* met 1 Chinese, 1 arabier, 5 Mooren, 8 Inlanders en 2 ind. Vrouwen van *Palembang*.
Met de N. I. brik *Tartar*, kapt. *Tan Ingok* met 10 Chinezzen van *Pekalongan*.
Met het N. I. stooms. *Palembang*, kapt. *H. J. Roseboom*, de heeren *Poolman* en dochter, *ter Nieren*, *Martherus*, *Bosch*, mevr. *Droop* en dochter, benevens *Z. M. troepen* en banenlingen van *Soerabaya*.
Met het N. I. bark *Oei Sinjo* kapt. *Kwee Samijang* met 9 Chinezzen, van *Cheribon*.
Met de N. I. bark *Falkul Hair*, kapt. *Sech Moht Biloen*, met 1 Arabier van *Riouw*.
Met de N. I. bark *Harriet*, kapt. *Mail* met 6 Inlanders en 3 ind. Vrouwen, van *Kotos Eiland*.

Aangekomen Schepen te Cheribon.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei 27	N. I.	bark Ingust	Ko Hukio	Riouw.
" 28	"	" Oei Sinjo	Kwik Samiang	Tagal.
" 28	"	" Tantjong Pinang	I Pik-I.	Riouw
" 29	"	" Generaal Michiels	D. de Wilde	Batavia.

Vertrokken schepen van Cheribon.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Mei 25	N. I.	schoener <i>Emilio</i>	Moelot	Tagal.
" 28	"	bark Tantjong Pinang	I Pik I.	Grieco.
" 28	"	" Oei Sinjo	Kwik Samiang	Riouw

Aangekomen schepen te Tagal.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei 29	N. I.	bark Thiohaeng	Tjang Binsiek	Riouw.

Vertrokken schepen van Tagal.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Mei 26	N. I.	bark Oei Sinjo	Kwik Samiang	Riouw.
" 29	"	bark Thiohaeng	Tjang Binsiek	Samarang.

Aangekomen Schepen te Pasoeroean.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei 25	N. I.	schoener <i>Mashoor</i>	Sech Jarhoom	Sambawa.

Aangekomen schepen te Sumanap.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei 18	N. I.	schoener <i>Mansoor</i>	Sagiet	Bezoekie
" 22	"	kotter de Hoop	Moesio	"
" 23	"	brik Soedul Barie	Said Aboebakar	Soerabaya
" 23	"	bark Zein	Sech Hoesein	"

Vertrokken schepen van Sumanap.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Mei 16	N. I.	kotter <i>Little Tot</i>	Katjong	Panaroek.
" 20	"	schoener <i>Carolina</i>	Pa Noor	Proboling.

Aangekomen schepen te Panaroekan.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei 21	N. I.	kotter <i>Little Tot</i>	Katjong	Sumanap.

Vertrokken schepen van Panaroekan.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Mei 23	N. I.	kotter <i>Little</i>	Katjong	Soerabaja.

Aangekomen Schepen te Pangool.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Mei 18	Ned.	schip <i>Jannes</i>	J. W. Noordsiek	Banjoew.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 24 tot en met den 27 Mei 1857.

AANVOER.

Van Samarang en Soerabaya per ned. ind. bark *Bientang* Batavia, gez. Oei Poentien.

Lading voor China.

1478¹/₁₀₀ pic. rijst. Gezagvoerder.

Lading voor Batavia.

75 vs. verwaren. *Plump* en co.
1 kt. chin. muilen. 1 do. sokken. 18/m. sigaren. *Lim Kongsoen*.
190 vs. spijkers. *Adam* en co.
50 vs. teer. *Plump* en co.
1200 ps. peijongs. 3 kn. thee. 1 do. jav. sigaren. 18 ps. ongebl. katoen. 3 cod. hoofddoeken. 1/2 do. kleedjes. Gezagvoerder.
16 pic. was. *Tan Tjokling*.
1 kt. slendangs. 5 cod. kleedjes. 21 do. hoofddoeken. 8 do. sarongs. 5 do. baddoeken. 1 kt. chitzen. 10 do. rood katoen. 6000 kadj. matten. *Lim Kongsien*.
1488 ka. soep. Gezagvoerder.
170 kn. thee. *Sech*.
1 kt. zijdenstoffen. 2 do. papier. 2 do. rood do. 1 pak blancoboeken. 1 kt. zijden goederen. *Lim Kongsoen*.
1 kt. wit katoen. 36 ps. dammer. 16 ps. slendangs en sarongs. 2 1/2 katt. koperwerk. 20 pakk. tagastenen. 10 kn. thee. 117 tonn. verf. 100 ps. aardewerk. 4 do. houtwerken. *Lim Kongsoen*.
Van Pontianak per priauw *Bondong* gez. *Smael*.
5370 boss. rotting. 120 pic. sintokhout. 5 do. sakawang olie. 1 1/2 do. was. 7 1/2 do. koperwerk. *Matam*.

Van Pecalongan per ned. ind. brik *Passekan*, gez. *Tan Tianseng*.

495¹/₁₀₀ pic. tabak. *Lim Kimlok*.
176¹/₁₀₀ pic. suiker. van *Ommeren Rueb* en co.
2 kn. kleederen. *O. J. M. v. Adm.* en L.

Van San Francisco per Br. bark *Orestes*, gez. *Gunther*. agt. *Bahre* en *Kinder*.

920 stav. ijzer. *Metsendorff Wilmans* en co.

Van Nederland per ned. schip *Nieuw Holland*, gez. *Tuk*. agt. *Kopersmit* en co.

30 vs. silv. munt. *N. H. M.*

19 ledige leggers. ....

60 ledige leggers. ....

50 ledige leggers. *Moormann* en co.

3 kn. wijn. van der *Meulen* en co.

Van Melbourne per ned. schip *Fop Smit*, gez. *L. Hofman*. agt. *Kopersmit* en co.

2 kn. manufact. *Metsendorff Wilmans* en co.

1 kt. manufact. *Bahre* en *Kinder*.

Van de Kaap per Zw. schip *Amalia Maria*, gez. *Svendson*. agt. *Bahre* en *Kinder*.

1 vt. wijn. *Metsendorff Wilmans* en co.

Van Liverpool per Deen. bark *Callos*, gez. *Kopperholdt*. agt. *Basing Schröder* en co.

1283 kn. 256 bn. manufact. 15 kn. parapluien. 579 md. aardewerk. 600 bund. ijzer. 4255 glas. do. 24 kn. koper. 200 do. tin platen. 3000 zeep. 200 1/2 vs. kruid. *Agenten*.

Van Boeshice en Bombaj per ned. schip *Koninklijke N. Yachtclub*, gez. *Zack*. agt. van *Ommeren Rueb* en co.

4500 pakk. dadels. *Andreas* en co.

641 pakk. dadels. 4109 zakk. tarwe. 10 pakk. was. 5 zakk. amandelen. 272 do. zaden. 6 kn. 84 md. rozijnwater. 6 kn. zeep. 1 do. tuigen.

14 vn. vleesch. 66 pott. ghie. 18 ks. castorolie. 3 pakk. gedr. visch. 4 coll. zuren. 1 pak huloeven. 25 md. vijn. 25 md. aardappelen. 1 vt. klapp. olie. 531 pakk. touwwerk. *Arathoen*.

2 paarden. van *Ommeren Rueb* en co.

Van Bordeaux per Fr. schip *Marschal Turenne*, gez. .... agt. *de Fienes* en co.

50 vn. roode wijn. 60 tiercons cognac. 900 kn. brandy. 48 coll. porcelein. 10 do. eau de lavende. 1 kt. piano. 13 coll. glaswerken.

34 do. kramerijen. 11 do. menbelen en billard. 50 ..... terpentin. 11 coll. parfumerien en kramerijen. 6 do. bronswerk en pendules. 7 do. pissement. 1 do. hijouterien. 1 do. horologien.

1 do. compositiewerk. 1 do. capsules en lak. 100 kn. muscat. 60 do. champagne. 50 do. wijn. 20 do. likeuren. 11 bn. kurken. 25 dames jeannes. 8 kn. anisette. 220 md. bier. 200 kn. olie. 4 do. vermicelle. 4 do. macaronie. 4 do. amandelen. 12 do. pruimen.

251 coll. provisien. 46651 steenen. 19393 metselsteenen. *de Fienes* en co.

1 kt. klompen. *Bestiere*.

204 kn. wijn. *Reynst* en *Vinju*.

250 kn. wijn. *Haager* en *Schuurman*.

1 vt. wijn. 3 bn. papier. 1 vt. azijn. 1 do. amandelen. 3 kn. pruimen. 14 do. vruchten op water. 3 do. provisien. 1 bl. kurken. 10 kn. vruchten op brandy. 4 do. brandy. 4 do. likeuren. 5 do. diversen.

2 do. fluier d'orange. *Leyon* en co.

54 kn. 4 vn. cognac. 4 kn. 10 vn. wijn. 50 kn. brandy. *Moormann* en co.

12 kn. wijn. *de Weerdt Ruyt* en co.

300 kn. cognac. *Dorrepael* en co.

50 kn. wijn. *Schimmelpenninck* en co.

1 kt. diversen. ....

1 kt. piano. ....

1 kt. papier. ....

1 kt. modewaren. ....

1 kt. cognac. 1 do. azijn. 4 coll. brood. 2 kn. sla olie. 1 do. kleederen. *Troplong*.

3 vn. guano. ....

9 kn. wijn. ....

1 kt. cognac. ....

1 kt. azijn. ....

2 kn. vruchten op brandy. ....

1267 kn. wijnen. 2 do. monsters. *de Fienes* en co.

UITVOER

Naar Singapore via Muntok en Riouw per ned. ind. stoomb. *Konigin der Nederlanden*, gez. *Prius*. agt. *MacLaine* *Watson* en co.

150 pic. lange peper. *Said Omar Bafgie*.
708 tobb. staal. 175 corg. kains. 5000 ps. dollars. *P. Kervel* en co.

18 realen silverwerk. 27 do. goudwerk. 7100 silv. specie. 17 catt. vogelnestjes. 11 thails do. *Poa Pajjks*.

23 catt. vogelnestjes. 76000 zilv. specie. 4000 ps. sp. matten. 28 ps. gonden tientjes. 15 do. do. sp. matten. *Jo Djiat*.

60 corg. doeken. *Sech Alie bin Taliep*.

1 kt. leder. *Adam* en co.

89 corg. doeken. *Sech Salim Abot*.

1 kt. doeken en slendangs. *Sech Salim bin Wahadin*.

130.000 zilv. munt. 1 kt. lakwerk. *Martin Dyce* en co.

5 kn. lakwerk. *McEwen* en co.

20 md. suiker. *John Pryce* en co.

2 paarden. van *Slooten Morgan* en co.

2 kn. kain pandj. en slendangs. *Kos Mahajj*.

7 pic. vogelnestjes. *Oei Engtjeng*.

3 pic. vogelnestjes. *Gouw Tjengtis*.

1 kt. kleedingstukken. *McEwen* en co.

13 keld. genever. *Fokkens*.

12 kn. koopmanschapp. *Tio Tjenghtian*.

1 kt. cognac. 3 do. bier. 1 vt. do. van der *Meulen* en co.

4 kn. koopmanschapp. *Said Aloewis Segaf*.

1 kt. swt. katoen. *Sech Salim bin Wahadin*.

5 kn. swt. katoen. *Sech Said bin Awal Basalamq*.

4 kn. wijn. 1 kt. provisien. 1 do. diversen. 1 do. liksur. 3 keld. genever. 2 md. suiker. *John Pryce* en co.

2 kn. koopmanschapp. 1 bl. woll. dekens. 1 do. garen. *Sech Abdul Rachman Riepar*.

44 coll. gouv. goederen. 15 zakk. koffij. 6 do. meel. 3 krاندj. suiker. 15 vn. boter. 2 do. ijzer. 98 do. spek. 2 kn. geneesmiddelen. 104 vn. vleesch. 10 do. azijn. 60 houten bakken. 2 coll. milit. goederen. *Gouvernement*.

Naar Singapore en Siam per Siam Wangk. *Kim Goantjoen*. gez. *Tjoe Tanglam*.

324 pic. rijst. 120 do. katjang. 7 corg. bist. sarongs. 6 vn. meel. 8 kn. ongebl. katoen. 5 do. madapoll. 3000 ps. sp. matten. *Gezagvoerder*.

Voor Singapore.

80 ps. silv. sp. matten. *Woen Kong*.

Naar Cheribon, Tagal en Pecalongan per ned. ind. bark *Emilie*, gez. *Moelvet*.

10 vs. boter. 1 kt. vatwijn. van der *Meulen* en co.
1 kt. mosterd. 2 do. sla olie. 2 do. sardijntjes. 2 do. provisien. 1 do.

modewaren en hoeden. 1 do. porcelein. 1 do. jagt. gowen. 5 do. wijn. 1 do. saucijssen. 2 do. jap. pajongs. 4 pakk. hezems. 20 1/2 zeep. 1 do. glaswerk. 1 do. lamp. kousen. 2 do. bitter. 1 do. heden en vruchten. 10 do. cognac. 1 do. verlaaktwerk. 2 do. papir. 1 do. parfumerien. *Platon*.

1 kt. benhout. 1 do. vliegendekeels. 1 do. zadels. provisien. 2 stel lepels en vorken. 1 kt. papier. 51 do. provisien. 1 do. eau de cologne. 4 do. kaarsen. 1 do. jostecks. 1 do. rozijnen. 1 do. bak ket. 1 do. zuren. 1 do. lakwerken. 1 stoel. 22 kn. wij. 10 do. cognac. 4 do. bier. 20 do. azijn. 6 do. sla olie. 25 md. bier. 2 do. min water. 1 bendie. 1 tromm. kleederen. 1 kt. jap. lakwerk. 2 do. krenten en rozijnen. 1 kt. hoeden. 2 do. muscat. *Faupe* en co.

4 kn. spiegeltjes. 2 do. gedr. katoen. 4 do. madapoll. 1 do. spec. goed. 1 bl. laken. 4 do. glaswerk. 1 do. ijzerwerk. 1 do. mod. waren. 10 vs. spijkers. 10 ks. wijn. 5 do. bier. *Pandel en St. haus*.

12 kn. zeep. 1 do. modewaren en kramerijen. 1 do. glaswerk. 1 do. lamp. glazen. 1 do. papier. 1 do. borduurwol. *Platon*.

Naar Nederland per Zw. bark *Dydden*, gez. *Pettorssen*.

agt. *Bahre* en *Kinder*.

6373 pic. suiker. 3 do. foelie. 50 do. zw. peper. 90 do. sapanhout. 92 do. tamarinde. 269 do. rijst. 50 do. gomelastiek. 100 do. gom dammer. 30 do. rotting. 1398 g indigo. 42 legg. arak. 25 be kamfer. 1288 1/2 buffelhuiden. 100 kn. boomwas. *Agenten*.

Naar Siam per ned. bark *Hendrika*, gez. *Aelburg*. agt.

van *Ommeren Rueb* en co.

5000 ps. sp. matten. *Oei Engtjeng*.
210 pic. spijker ijzer. uit entrep. *Pitcairn Syme* en co.
9 bn. lijnwaden. 42 boss. ijzer. uit entrep. *Anderson Tolson* en co.

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Palembang*, gez. *Roseboom*. agt. *Cores de Vries*.

3 koffers. 2 hoed. doosen. 1 ladetafel. 1 stoel. 1 kt. .... *tromm*. .... *Wees Kamer te Batavia*.

1 kt. doeken en sarongs. *Hadjie Moh. Arip*.
42 blokk. lood. 7 tross. touw. 1 kt. zeildoek. 6 blikk. groene verf. *Cores de Vries*.

20 kn. opium. *Gouvernement*.

Naar Samarang, Soerabaya, Macassar, Molukkes en Timor

per ned. ind. stoomb. *Macassar*, gez. *Schmidt*.

agt. *Cores de Vries*.

2 kn. kramerijen. 1 do. manufact. uit entrep. *Busing Schröder* en co.
2 kn. inkt. 1 do. papier. 1 do. boeken. van *Haren Noman* en *Koff*.
25 vn. bier. uit entrep. van *Ommeren Rueb* en co.

6 vn. afgt. bier. 2 do. wijn. 3 do. meel. 6 ks. teneriffewijn. 2 do. brandy. 2 do. bitter. 2 do. provisien. 1 do. kurken. 1 do. vogel. zaad. 2 do. rhijnwijn. 10 vs. boter. 25 ks. cognac. 25 vn. bier. uit entrep. van der *Meulen* en co.

3 coll. gouv. goederen. *Gouvernement*.

2 kn. sarongs. 4 pakk. pajongs. *Said Omar bin Alie Hindoean*.

1 kt. chitzen. *Tan Eeklong*.

14 coll. gouv. goederen. *Gouvernement*.

2 bn. garen. uit entrep. *Anderson Tolson* en co.

6 kn. wijn. 1 do. rhijnwijn. 6 md. bier. 10 vs. bier. *John Pryce* en co.

29 coll. gouv. goederen. 20/m. goenie zakken. 200 manden. 50 kruiwagens. *Gouvernement*.

1 kt. koperwerk. *Tolken Vogel* en co.

1 kt. sarongs *Said Omar bin Alie Hindoean*.